

పురాణములు

విచారణ

శ్రీ రుక్మిణీ కళ్యాణ చరిత్ర సంకీర్తనలు

సదాశివ సమారంభాం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాబాజీ

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

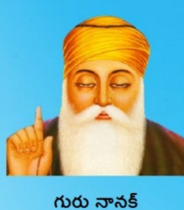

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

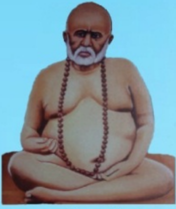

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

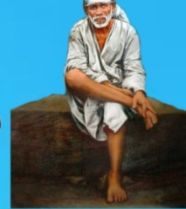
అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు త్రైలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయి బాబా

గురు అరబిందో

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India: Inc

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home | Vision | Mission | Goals | Benefits | Content Selection | Current Status | People | Funding | Copyright Policy | FAQ | RFP

Books Journals Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title: Ramayanam
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language: Telugu
Scanning Centre: Any Centre
Clear | Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

DLI

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD,Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity NEW!

Title Beginning with.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Author's Last Name

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శ్రీ ర స్తు.

—:o:—

శ్రీగోపాలకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీమదఖిలమహీమండలమండనాయమానంబగు,

శ్రీ కాళహస్తిలో చేరిన

మద్దులేట్పురం గ్రామనివాసస్తుండను

జంగం - వీరరాఘవశెట్టినామధేయదాసపుత్రుండునగు,

శేషదాసబాలకివివరునిచే,

రచియింపఁబడిన

Sengalese Bole Kavi

శ్రీ రుక్మిణీకల్యాణచరిత్రసంకీర్తనలు.

Rukmini Kalyana Charitra -

ఇయ్యవి

పండితోత్తమపరిష్కృతంబై

నే॥ వెంకటసుబ్బాశాస్త్రులవారి స్వకీయ,

సరస్వతీవిలాసముద్రాక్షరశాలయందు

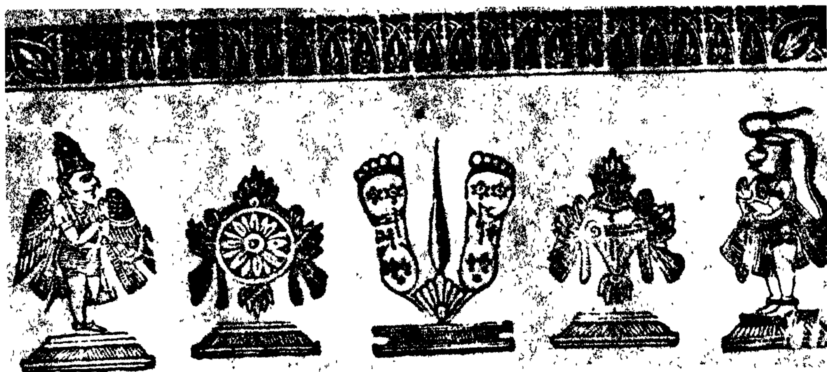
మ॥రా॥రా॥శ్రీ, వఁకాయల - కృష్ణస్వామిశెట్టివారి

ప్రేరణవలన

సదరు- గ్రంథకర్తచే ముద్రింపించి ప్రచురింపఁబడెను.

౧౮౯౭-వ-సం॥ జనవరినెల.

దీనిక్రయం - రూ, ౦—౬—౦,

శ్రీరస్తు.

శ్రీరుక్మిణీసమేత శ్రీగోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణ సంకీర్తనములు.

వినాయక ప్రార్థనము.

శ్లోకం॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం - శశివర్ణంచతుర్భుజం। ... ...
ప్రసన్నవదనంధ్యాయే - త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే। ...
అగజాననపద్మార్కం - గజాననమహర్నిశం। ... ...
అనేకదంతంభక్తానా మేకదంతముపాస్మహే॥ ... ...

:o:-

యమునాకల్యాణి రాగము - ఏకతాళము.

పల్లవి.

విఘ్నరాజదేవా - నిగమోర్వరాజా

అనుపల్లవి.

కుందరదనసుందరాంగి - చందనగంధిరో భగవతి॥(వంద)

చరణములు.

ఇందువదనమృదుభాషిణి　　ఏణాక్షితలోదరినా
డెందమునసుభజియించెద　　మందహాసినీమదవతి॥ (వంద)

నీలవేణినినుమది - నిక్కముగనునమ్మితి

చాలగనీదయనేలుము　　జాలముసేయకవేగమె
వాలాయముమీరగనా　　వాక్కునవసియింపుమమ్మ॥(వంద)

సన్నుతినేజేసెద - సరసిజాక్షిశారద

ఎన్నోవిధములవేడెద　　వీణాపుస్తకపాణిరో
పన్నుగనీదయనేలుము　　పరమపావనిశ్రీవాణి॥ (వంద)

వరములనాకొసగుమీ - ఒనరుగనిదివినుసుమీ

ధరలోవెలసినమద్దులే　　ట్పురహరియంకితముగనీ
చరితముచెప్పగబూనితి　　నిరతముసరిజేయుజనని॥(వంద)

—:o:—

సాక్షాద్భగవంతుండగు శ్రీమన్నారాయణమూర్తి ప్రార్థనము.

—:o:—

శా॥ శ్రీవత్సాంకితకౌస్తుభస్ఫురితలక్ష్మీచారువక్షస్థల
శ్రీవిభ్రాజితునీలవర్ణు శుభరాజీవాక్షుకంజాతభూ
దేవేంద్రాదిసమస్తదేవమకుటోద్దీప్తోరురత్నప్రభా
వ్యావిద్ధాంఘ్రిసరోజునచ్యుతుకృపావాసుంబ్రశంసించెదన్॥

—:::—

నాటరాగము - జంపె తాళము.

జయరుక్మిణీలోల　　జయమదనగోపాల
జయసద్గుణశీల　　జయకనకచేలా॥　　(౧)

జయభక్తభవహరణ జయగోపికారమణ
జయరుద్రనుతచరణ జయకృపాభరణా॥ (౨)

జయసకలమునితోష జయదీనజనపోష
జయసుధారసభాష జయదురితశోషా॥ (౩)

జయయసురకులభీమ జయనీరదశ్యామ
జయశేషనుతనామ జయపరంధామా॥జయ॥ (౪)

—:o:—

లక్ష్మీ దేవి ప్రార్థనము.

—:o:—

మ॥ హరికింబట్టపురాణివన్నెమలపోర్వర్ధంపుబెన్నికరంచం।
గురుతోబుట్టువు భారతీగిరిసుతల్తోనాడుపూబోడి తా।
మరలందుండెడు ముద్దరాలుజగముల్మన్నించుసిల్లాలుభా।
సురతర్లేములువాపుతల్లి శిరియిచ్చున్ నిత్యకల్యాముల్॥

—:o:—

కీర్తన—బ్యాగ్ రాగము - రూపకతాళము.

పల్లవి.

మన్ననసేలవమ్మ - మారునిజనని॥ మన్నన॥

అనుపల్లవి.

ఎన్నోవిధములనీ - సన్నుతిజేతును
కన్నడజేయకు - కరుణించుమోతల్లి॥ మన్న॥

చరణములు.

క్షీరవారధిసుత నేరమెన్నకనాదు
ఘోరదురితములం బారగదోలుము॥ మన్న॥

వాసవవందిత భాసురాంగినను
మోసముసేయకు వాసుదేవునిరాణి॥ మన్న॥

ధరలోనమద్దులే ట్పురిని వెలయుహరి
యురమునవసియించి మెరయురమాదేవి॥ మన్న॥

—:o:—

వ॥ అని యివ్విధంబున యిష్టదేవతల ప్రార్థనంబు గావించి
తదనంతరంబు॥... ... ...*

—:o:—

పూర్వఋషిగణ భాగవతోత్తముల ప్రార్థనము.

క॥ వ్యాసవసిష్ఠపరాశర। భాసురశుకశౌనకాదివిభవ్యఋషులనున్।
వాసిగబలిప్రహ్లాదవి। భీషణరుక్మాంగదాంబరీషులగొలుతున్॥

క॥ అనియిష్టదేవతలమది।
ననయము ప్రార్థించిఋషుల।
నవనీసురులన్। వినుతించెదవంశక్రను।
మును చెలిపెదభక్తవర్యముఖ్యులు మెచ్చన్॥

—:o:—

కవివిచారము - ద్విపద.

శ్రీకరంబుగధర-చెలువుగా వెలయు - శ్రీకాళహస్తికిఁ జెంతననుండు*
పోలుపొందమద్దులేట్పురమందిరమున- వెలసినవేంకటవిథలునికరుణ * చెలు
వొందగాజుల - సెట్లవంశమున * వలనొప్పగా పాలవల్లిగోత్రంబు * విష్ణు
మతంబనవెలయుచుధరను - శ్రేష్ఠమైయొప్పునుజనులలో నెపుడు * జంగ
మవాండ్లనజగతిలోమిగుల- రంగుగాగృహపేరురంజిల్లుచుండు * యిట్టివం
శంబునవెలయునుకీర్తి- శ్రేష్ఠుడై చెంచమశెట్టినామమున * నతనికినేవురునం
దనుల్గలరు. మతిమంతులగుచుయిమ్మహినుతికెక్కి* తెరగొప్పవార్ల - ద్వి

తీయపుత్రుండు - గురుతరంబైనస ద్గుణగరిష్టుండు* తేజంబునెన్నగాదినక రుపగిది - రాజసంబునసుర రాజసముండు* పరధనపరదార - పరులనిం దలను - విరివిగామదినెప్పుడెఱుగనివాఁడు * ధర్మగుణంబులదనరినవాఁడు - నిర్మలశాంతుండునీతికోవిదుఁడు *కమలనాభునికరుణగలిగినవాఁడు - ప్రమ దంబుతోడుత్ప్రబలినవాఁడు * కరమర్థివీరరాఘవశెట్టిపేర - మెరయుచు నుండుగు మేదినిలోన * యతనికిలక్ష్మమ్మయను కాంతసతియు - పతివ్రతనడవ డిభాసిల్లుసుగుణ * పతినిదైవంబనిభావించుమదిని - సతతంబుపూజలసలుపు చుధరను* చెలగునవీర్లకు జ్యేష్ఠపుత్రుండ- సలలితంబుగను శేషయ్యనామము న * విలసితంబగుచుండువిబుధులుమెచ్చ*నిలనుబాలకుడనై - వెలయుదునిపు డు*పదునెనిమిదియేండ్లప్రాయంపువాడ - విదితగుణంబులవిధినేనెరుంగ* సకలపురాణశాస్త్రములనెఱుగ - ప్రకటితంబగుకావ్యభావనమెఱుగ * అమరత్రికాండము - లరయనివాడ-గమకించఛందస్సుక్రమమెరుంగకను* మ హాదేవతంత్రియామహితగుణుండు - సత్పుణ్యుడగుమరి - సచ్చరిత్రుండు * ఆత్మనెరింగిన అనుభవపరుడు - సాత్వికగుణమున * సకలశాస్త్రముల* సారమెఱింగినసజ్జననుతుడు - సారసాక్షునిభక్తిసలిపెడుఘనుఁడు* గరిమతో సుబ్బయ్యగారినామమున - ధరలోనవిలసిల్లి- ధన్యతమెరసి * కరమర్థియా తనికరుణచేనిపుడు - పరగంగయతిగణపాసముద్దెలిసి * బహువడిరుక్మిణీప రిణయంబనెడు - చరితంబుజెప్పంగసంతసంబొదవి * తప్పకమదినిశ్రీధవుని దర్శించి - చెప్పబూనితినయ్య - శ్రీహరిదయను* యొప్పగాసత్కృపల్ యొ నరసీకృతిని - తప్పులుసవరించిదయజూడుడనుచు * చెచ్చెరవేడెదశరణని మిగుల - మెచ్చుదీవెనలునాకొసగంగవలయు॥ ... ...*

——:o:——

బు ధ జ న స్తు తి.

యమునాకల్యాణిరాగము - రూపకతాళము.

ప ల్ల వి.

శరణుశరణు - సాధులార - కరుణజూడరయ్యామీరు॥శరణు

శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణ సంకీర్తనలు.

అనుపల్లవి.

పరమపుణ్యులగుటనుమిము - పలుతెరగుల ప్రార్థించెద
ఇరువొందగసకలాధారము - లెరుగనియర్భకుడనయ్యా
(ద్రుత) మరియునుపదునైనిమిదివ - త్సరములలో వెలయువాడ
నిరతమునన్నేలుమనుచు - నెరనమ్మితిశుభకరముగ॥ (శరణు)

యతిగణప్రాసంబులనే - యరయనిబాలకుడనునీ
క్షితివెలసినమద్దులేట్పురి - శ్రీశునికరుణనుజేసియు
అతులితమగునీచరితము - అనువొందగరచియించెద
హితమతితోడనుమీదయ - నెంచిబ్రోవమనుచుదలతు॥ (శరణు)

—:o:—

సీసపద్యము.

వినరయ్యబుధులార విన్నవించెదనాదు । మనవినిమీమది ఘనతజేసి నాయొనరించునీ నారాయణునిచరిత్రమునదోషములున్న । సమముజేయ గనుభాగవతమున· గలపద్యవచనము । లందందుజేర్చిన నవియొసుగుణము। మనుచుమనంబెంచిమాధవుస్మరియించి। మొదలుపెట్టైదముదమునను గాన। బాలకుండనుజేసెద చాలవినుతి । కీరభాషణములకెట్లు కోరిమిగుల। సంతసంబందెదరొనట్లు సరమీర । దలచిననుగౌరవించుడిధన్యులారా॥ ❋

వ॥ ఇవ్విధంబున సత్కవీంద్ర సాధుజనంబులకుంబ్రణమిల్లి శ్రీమన్నారాయణార్పితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన శ్రీరుక్మిణీకల్యాణచరితంబగుసంకీర్తనములకుం గథాక్రమల బెట్టెదసిన॥ ❋

శ్రీ ర స్తు.

—:o:—

శ్రీ రు క్మి ణీ క ల్యా ణ చ రి త్ర ము.

కాలక్షేపమునకు యోగ్యత కలిగిన సంకీర్తనములు

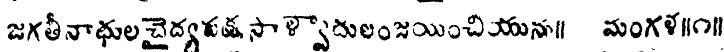
శ్రీరుక్మిణీసమేత గోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీకరకరుణాసాగర ప్రకటలక్ష్మీకళత్ర భవ్యచరిత్రా
లోకాతీతగుణాశ్రయ గోకులవిస్తారనంద గోపకుమారా॥

వ॥ మహనీయగుణగరిష్ఠులగునమ్మునిశ్రేష్ఠులకు నిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీసమేతుండయినసూతుండిట్లనియె నట్లుప్రాయోపవిష్టుండైన పరీక్షిన్నరేంద్రునకు శుకయోగీంద్రుండిట్లనియె॥ ❊

తో హ రా చ ర ణ ము లు.

ప్రతితోహరాలకున్ను యీదిగువవ్రాయబడిన చరణమును
పల్లవిగాపాడవలయును.

మంగళమగుశ్రీరుక్మిణీపరిణయ - మనునీచరితముభువిలోన॥
పొంగుచువినువారికినెల్లప్పుడు-పొలుపగుశ్రీహరిపురిలోన॥
ఖగపతియింద్రునిగెలచియసుధమున్-గైకొనినచందమునను

జగతీనాథులచైద్యరుక్మసాళ్వాదులంజయించియును॥ మంగళ॥౧॥

ఇఛ్ఛవిలోవిదర్భపురమునను వెలసినభీష్మకుపుత్రిక్
గొబ్బుననెత్తుకచనియెను ప్రేమను గోపాలుడునాపడతిక్ ॥మంగ॥౨॥

-:౦:-

వ॥ ఓపరీక్షిన్నరేంద్రా మున్ను వినతకొమారుండగు గరుత్మంతుండే విధంబునదేవేంద్రునిజయించి యమృతంబునుంగైకొనియెనో ఆప్రకారంబుననే సాక్షాత్భగవంతుండగు శ్రీకృష్ణుండు శిశుపాలజరాసంధదంతవక్త్ర సాళ్వాదులాదిగాగల జగతీనాథులజయించి విదర్భాధీశుండగు భీష్మకరాజకూతురగు రుక్మిణీదేవినింగొనివచ్చి వివాహంబుజేసికొనియెనని చెప్ప శుకయోగీంద్రుంగని పరీక్షిన్నరేంద్రుండడిగెనెట్లనిన॥ ❋

—:౦:—

తోహరా॥ఇటులశుకమునియు మెరుగబలుకగను వినియున్నృపతియిట్లనియెక్।
పటుతరముగరాక్షసపరిణయమున పరమపురుషుడరిగియును॥ ౩॥
మంచగమనయగుమహిలోభీష్మకు సుందరసుతరుక్మిణెనూ।
అందముగాశ్రీకృష్ణుండెత్తుకనతనిపురముచనుటకునూ॥ మంగ॥ ౪॥
వచ్చినదొక్కడెయెటులజయించెను వనజాక్షుండసురులముక్।
మెచ్చగసురులునుబొగడగవెలదిని యెటులచేకొనెనుచెపుముక్॥౫॥
యవనివిభుండిటులనియుమరియునూ యాశుకమునితోననియెక్।
వివరముగనునీకథదెల్పుమునేవినగోరెదననిమరియుక్॥మంగళ॥ ౬॥

—:౦:—

వ॥ ఓ శుకమునీంద్రా మున్ను రాక్షసవివాహంబున స్వయంవరంబునకువచ్చినహరి రుక్మిణీదేవింగొనిపోయెననిపలికితివి శ్రీకృష్ణుండొక్కరుండెవ్విధంబున శిశుపాలజరాసంధ దంతవక్త్ర సాళ్వాదులాదిగాగలనేకరాజులంజయించె నేలాగునయారుక్మిణింగొనివచ్చె నది మహాశ్చర్యకరంబగుంగాన నాకెరింగింపుండని పరీక్షిన్నరేంద్రుండు మఱలనిట్లనియె॥

—:౦:—

శా॥ కల్యాణాత్మకమైనవిష్ణుకథలాకర్ణించుచున్నక్తుడా।
కల్యంతెవ్వడుత్పృప్తుడౌ నవివినం గాగొత్తలొచుండు సా
కల్యంబేర్పడ భూసురోత్తమమెరుంగంబలుకవే రుక్మిణీ
కల్యాణంబువినంగనాకుమదిలో గౌతూహలంబయ్యెడిన్॥

వ॥ మఱియును॥

—:౦:—

కీర్తనము-కాంభోదిరాగము- అటతాళచాపుతాళము.

ప ల్ల వి.

శ్రీరుక్మిణీకల్యాణంబు - బహు - చెలువువెలయునై భవంబూ

అ ను ప ల్ల వి.

ధారుణిలోగల క్రూరపుజనులకు
ఘోరపాపముల గూల్చివేయునట్టి
(ద్రుత) పారమగునౌషధము-మీవలె- సాధులనగను నెరుగబడితిని
కోరియడిగెదగాన- మది- విచారమును వేగమునదీర్చుము॥ శ్రీరు॥

భూషణంబులు చెవులకు-బుధ-తోషణంబులు గానగూ
దూషణాదికోర్ధ లేశమయినలేక
కోసివేసినట్టి గుణులుమీకు గాక
వాశిగనుధరముద్దులేట్పురి యీశుడైనెలకొన్నకృష్ణుని
భాసురంబగుకథలువిన-నా-భాగ్యమనవగువిన్నవింపుము॥ శ్రీరు॥

-:౦:-

వ॥ -మరియును శ్రీహరిచరిత్రంబులందలప ఘోరంబగు పాతకముల హరించునట్టి నౌషధంబై యొప్పునట్లు మిముంబోలు మహనీయులనంగవినం బడితిగాన యీహరిచరిత్రంబులన్వినవలయునని నాదుమనంబున మిగుల సంతోషంబగుచుండుటం జేసి నాయందుంగరుణనుంచి శ్రవణానందకరంబు

గ శ్రీహరికథలం జెప్పి ననుంగృతార్థుంగావింపుండనియడిగిన పరీక్షిన్నరేంద్రునకు అత్యంతసంతోషచిత్తుండగుచు శుకయోగీంద్రుండు చెప్పందొడంగె॥

-:o:-

—() కథా ప్రారంభము. ()—

పరీక్షిన్నరేంద్రునకు శుకయోగీంద్రుండు దెలుపుట.

తోహరా॥ వినుమువిదర్భాదేశంబే లెదు - వీరుడయినభీష్మకుడూ
ఘనతమీరగను నేవురుసుతులను - క్రమముగవడసెనునతడు॥ ౧
నేవురకుంగడగొట్టుచెల్లెలై - నెలతయొకటియుదయించెన్
నావనితకురుక్మిణియనునామము-నయముగభీష్మకుడునిచెన్॥ ౨॥

—:o:—

వ॥ఓపరీక్షిన్నరేంద్రావిదర్భదేశంబున కుండినసగరంబను నొకపురంబుగలదు యాపురంబేలు భీష్మకరాజునకు అయిదుగురుకొడుకులుగలిగిరి వారలకుంగడపట నొకకూతురుంగలిగె నబ్బాలికామణికి రుక్మిణియను నామంబిడిరి యంతనబ్బాలికయు॥

క॥ బాలేందురేఖచోచిన। లాలితయగునపరదిక్కులాగునధరణి।
పాలునిగేహముమెరసెను । బాలికజన్మించియెదుగభాసురమగుచున్॥

వ॥ ఇట్లు శుక్లపక్షమందుదయించుచంద్రుండేవిధంబున దినదినంబునకుంగళలెచ్చుచుండునో నవ్విధంబున నబ్బాలికయు భీష్మకరాజగృహంబున విలసిల్లుచుండె మరియు దినదినప్రవర్ధమానయై॥

—:o:—

తోహరా॥అంతటనాకాంతామణిబొమ్మల - కతిప్రేమముతో మెరయన్
సంతసంబుగనుకల్యాణంబుల-సలుపుచునుండెనుమరియున్॥మం॥ ౩॥
కొంతకాలమునకావనితయు - గుజ్జనకూళ్లొండుచునుండెన్
కాంతలకునుకొంతయు బెటుచు-మరికొంతయుతనుదినుచుండెన్॥౧౦

రమణీయంబగుపూలవనమునను- రమణులతోఁగూడుకయుఁ
భ్రమమీరగనాపుష్పలతలకును - బోదులుసేయుచుమరియుఁ॥
సదమలసుఖమయసౌధభాగముల- సంతసముగనతివేగఁ
ముదితలగూడుకభర్మడోలికల-ముచ్చటలాడుచునూగుఁ॥ మం॥
బాలికామణులచేరియాసఖియ - బంతులనాడుచుమరియుఁ
మేలిమిమీరగచిలుకకోవెలల- మెలగిపలుకుచునువెలయుఁ॥౧౩॥

-:o:-

వ॥ ఇవ్విధంబున రుక్మిణీదేవి చిన్నవయసునం జేసిచెలులంగూడిబొమ్మలకుం బెండ్లిండ్లుసేయుటయు గుజ్జనకూళ్లొండుటయుచెలులుం దానుంభుజించుటయు అత్యంతసుఖమయంబగు నగరులయందలిబంగరువుయ్యాలలనూగుటయు యాశ్చెలులతోడపూల జెండ్లాడుటయు చిలుకలంగోవెలలంభాషించుటయును మొదలగు ననేకవిధంబుల యుత్సాహంబునం గూడియుండె మరియును॥ ❋

—(చెలులంగూడి యొకరికొకరు యుత్సాహంబున బలుకుట.)—

బంతులాడుపాట - కల్యాణిరాగము- ఆదితాళము,

పల్లవి.

బంతులనాడెదమువేగ పంకజాక్షులార రారె॥బంతులనా॥

అనుపల్లవి.

చింతనములవదలియు - బహు - చెలువుగగుమిగూడియు . శ్రీ
కాంతునిమనమునదలచుచు శాంతులమగుచును-మోదమున
(ద్రుత)సంతసముగవెలయుహేమ కంతుకములకరములనిడి
పంతములాడుచునువేటగ— పలుతెరగులభాషింపుచు॥బం॥౧॥

శృంగారవనంబుననతి   సొంపుగదిరుగుచుశుకపికా
భృంగీగణరవములయు   ప్పొంగుచుయానందింపుచు
రంగుగధరశేషయ్యను   రక్షించినకేశవుబహు
భంగులధ్యానముజేసిన   మంగళకరమగునిజముగ॥బం॥ ౨॥

వ॥ మఱియునుం గొబ్బిపాడిరెట్లంటేని॥ *

—:o:—

రాగము - యేకతాళము.

గొబ్బియళ్ళో॥ కమలాక్షులారారా రేశ్రీ - కాంతునిసేవింతము॥ గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥ రమణులారావిన రేమునుకరి - రాజునుదయనేలెనే॥గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥భాసూరాంగుడగునేకొమ్మ - భక్తవత్సలుడమ్మ॥ గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥ఆశాచేభజియించినాబహు - వాశిగలుగునమ్మ॥ గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥పొంగుచుపుష్పములాపొందు - రంగనిపూజింతమె॥ గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥అంగజజనకుడుమనల - ఆదారించిబోచునే॥ గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥ధరమధ్దూతేట్పురినివెలయు - దాసావరదుడమ్మా॥ గొబ్బి॥
గొబ్బియళ్ళో॥ శిరులానొసగిశేషయ్యను - చెలువుగరక్షించెనే॥ గొబ్బి॥

వ॥ అనియిట్లు గొబ్బిబాడిరయ్యవసరమున॥ *

—:o:—

సీ ॥ దేవకీసుతుకోరెక- తీగెలుపిడంగ వెలదికిమైదీగె వీడదొడగె । కమలనాభునిచిత్త కమలంబువికసింప కాంతినింతికిముఖకమలమొప్పె । మధువిరోధికిలోన మదనాగ్నిపొడసూపఁ బాలతికిచనుదోయిపొడవుసూపె । శౌరికిధైర్యంబు సన్నమైడాయంగ జలజాక్షిమధ్యంబుసన్నమయ్యె । హరికి ప్రేమబంధ మధికంబుగాగేశ బంధమధికమగు బాలకమరె । పద్మనయను వలన ప్రమదంబునిండార నెలతకెవ్వనంబునిండియుండె॥ *

వ॥ ఇట్లురుక్మి-రుక్మిరథ - రుక్మబాహురుక్మికేశ-రుక్మినేత్రులను - నేపురికుంజెలియలైన రుక్మిణీదేవి దనయువ్వనప్రాయంబునా॥ *

కీర్తనము-కల్యాణి రాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి.

రాజేంద్రవినుమయ్యా రాజితమగుకథ రమ్యమనోహరము.

అనుపల్లవి.

రాజితంబగు రాజగృహమున రమ్యముగనే తెంచుభటులచే॥
తేజముగు నా రామకృష్ణుల తెలివివిని రుక్మిణియుదలచెను॥ రాజేం॥

చరణములు.

నయ్యరువురిలోన నా శ్రీకృష్ణుడె సరి నాథుండగుననుచునూ॥
నైత్యముగ నాయణివనెంచగ నెలతరూపగుణాతిశయముల॥
చయ్యనను కృష్ణుండు వినితన సఖియగా చేకొనగదలచెను॥ రాజేం॥

అంతబంధువులెల్ల ఆనందముగ చేరి అబల శ్రీకృష్ణునకు॥
సంతసంబుగ నిత్తుమనగను సకలక్రోధము పెంచిరుక్మడు॥
సంసకృష్ణునకివ్వననుచును నంధుశైశుపాలునకునని॥ రాజేం॥

పౌరుషంబుతోడ పంతమాడిన అన్న పలుకులప్పుడతివినియూ॥
ధారుణిని మద్దులేటిపురమున దాసులనుపోషించుచుండెడి॥
సారసాక్షుకు తెలుపవేగమె సఖియపిలువగనంపెవిప్రుని॥ రాజేం॥

వ॥ ఓనరేంద్రా ఆసమయంబున రుక్మిణిదేవి తనదుతండ్రియగు భీష్మకరాజగృహంబున కరుగుదెంచుచుండు భటజనంబులవల్లను బలరామకృష్ణుల సౌందర్యగుణాతిశయంబులవిని * యందు శ్రీకృష్ణుని వివాహంబు కాసికొనవలయునిది తథ్యంబని తావరించె * నంతయారుక్మిణీదేవి రూపసౌందర్యాదిగుణాతిశయముల నాకృష్ణుండెరింగి యబ్బాలికామణినిందనకు భార్యగా చేకొనవలయునని దలంచె॥ *

అయ్యవసరంబున భీష్మకరాజుంగల బంధువులందరుంగూడియబ్బాలికామణినిఁగృష్ణునకొసంగుటసమ్మతంబని దలంచుటంగని యాభీష్మకరాజజ్యేష్ఠపుత్రుండగు రుక్మియనుదుష్టుండు శ్రీకృష్ణునిపైననేకవిరోధంబులంజేసి తనదుబంధువర్గంబాడిన పలుకులనటంకంబుజేసి తనచెలియలిశిశుపాలునకిత్తునని మూఢుండగుచువచించె॥ ❋

ఇవ్విధంబునతన్ను శిశుపాలునకివ్వందలంచిన యన్నపలుకులవ్వాని నియెరింగి తనమనంబునవ్యసనంబవలంబించి తనకాప్తుండగు నొకబ్రాహ్మణునిం బిలువంబంచి యాశ్రీకృష్ణునకివ్విధంబెల్ల నెరింగింపందలంచి॥ ❋

గీ॥ అంతశ్రీరుక్మిణీదేవి యార్యుడయిన భూసురోత్తమురప్పించి పొంకముగను । తనదువృత్తాంతమంతయుతరుణివేగ చెప్పదొడగెను నంతటచెలువమీర॥

వ॥ ఇట్లుబ్రాహ్మణురావించి రుక్మిణీదేవి తన వృత్తాంతంబంతయు నావిప్రునకుంజెప్పందొడంగె॥ ❋

(శ్రీరుక్మిణీదేవి తనమనంబునంగలకోర్కెల భూసురునకెరింగించుట.)

కీర్తన—యమన్ రాగము - త్రిపుట తాళము.

పల్లవి.

ఏమనంగవచ్చును యెటులయోర్చుకొందును
కామజనకునేవరింప కరుణమాలెనాదుతండ్రి॥ ఏమనం॥

అనుపల్లవి.

వేమరునేనెంచిచూడ వేణువినోదునకునాపై॥
కామములేదాయనొయిటు కలుగుటయేకారణమగు॥ ఏమ॥

చరణములు.

భూసురేంద్రయిదివిను పొలుపుగనామదిగను॥

భూసురముగనాదుమనము చూపింపకనాజనకుడు॥
తానుతుపలుకులవినినక్ తలచెనుచైద్యునికివ్వగ॥ యేమనం॥

యిటులనున్నదిచ్చటా కటకటనాముచ్చటా॥
ఘటికుడవయిద్వారకపురి కడువడినేతెంచియాధర॥
పటుతరముగశేషయ్యను పాలించినహరికిదెలుపు॥ యేమనం॥

—:౦:—

వ॥ ఓభూసురేంద్రా నామనస్సున శ్రీకృష్ణునివరించియుండుటనించు కయుండలంపక మాతండ్రియాభీష్మకుండు తనకొడుకుపలుకులకొడంబడి నన్ను శిశుపాలునకిచ్చెదనని నిశ్చయించియున్నాడు గనుక మీరాద్వారకా నగరంబునకేవిధంబునైనం జనిలోకరక్షకుండగు నయ్యాదవేంద్రున కెరిం గించి ననుంగృతార్థంజేయుండని పలికియు మరికొన్ని రహస్యవచనంబుల బోధించే॥ ❀.

—:౦:—

తోహరా॥ అనియివ్విధమునశ్రీరుక్మిణితన - మనమునగలిగినచింత
ఘనుడగువిప్రునికడదెలిపెనుబహు - వినయోక్తులనాకాంత ॥ ౧౪॥
అంతటప్రతిబలికెనువిప్రుండా - యతివకుసంసతమొప్ప
చింతవలదువినుశ్రీహరిదెచ్చెద - చెలియనీమదినిగొప్ప॥ మం॥ ౧౫॥
దలచినెలవాసగుచనియరుదెంచెద - దనుజమర్ధనునికడకూ
విలసితముగనీవిన్నవించినది - వివరముగనుదెల్పుటకూ॥ మం॥ ౧౬॥
నాదుచతురతనుమెప్పించెదబహు - బోధజేసియిదిజూటా
కాదుమాధవునినీపతిజేసెద - కనుమావలెనామాటా॥ మం॥ ౧౭॥

—:౦:—

వ॥ అనియివ్విధంబున రుక్మిణీదేవి తనమానంబునంగలిగియుండు తలంపు ను యాభూసురునకుంజెప్పగా నతండుత్సహించి మరలనిట్లనియె॥ ❀ యోతల్లిరుక్మిణీనే ద్వారకానగరంబున కతిత్వరంజనుదెంచి యాకృష్ణునకు మీరు విన్నవింపుమనిన తెరంగెరింగించి అనేకవిధంబులనాదు చాతుర్యవశంబున

నభ్భగవంతుని మెప్పించి * యతనింబిలచికొనివచ్చెద నావలంజాలదునాదు పలుకులని చెప్పి నీవు దుఃఖంబుమానియుండు మదిగాక నాకు సెలవొసంగు పోయివచ్చెదనని పలికి విప్రుండు మరియునిట్లనియె॥ *

కీర్తనము—ముఖారిరాగము- ఆదితాళము.

పల్లవి.

పోయీవచ్చెదనంమానేనూ - శ్రీకృష్ణుచేరపోయీవచ్చెద

అనుపల్లవి.

పోయీవచ్చెదనంమా పొలతీరుక్మిణీ నేడూ॥
వేయావిధములనాతో వెలదీరొ దెలుపనేల॥ పోయీ॥

చరణములు.

అలద్వారకాపురములోన- కొలువై యున్న- జలజాతలోచనునితోన
పొలుపుమీరగనీవు వుత్తెంచినాయట్టి
కలికీరొహరికిమీ కధలెల్ల దెలుపవేగ॥ పో॥

యేవిధమైనస్వామి యిటకు- వచ్చేటట్టుగ- భావించిచెప్పేటందుకొరకు
తొవ్రతప్పకపోయి ద్వారకపురినున్న
గోవిందుదెచ్చిమీ కోర్కెలుదీర్చుకొరకు॥ పో॥

సరసిజనయనవినవమ్మ - నామాటనిజము- పురుషోత్తముని దెత్తునమ్మ
ధరలోనమద్దులేదు పురమునవెలసిన
కరిరాజవరదుడునిను కరుణాచేకొనునునిజము॥ పో॥

—:o:—

వ॥ అనియివ్విధంబున రుక్మిణీదేవికి విన్నవించి యమ్మానినిచేయనజ్ఞవడసి యావెనుక విప్రుండు (బ్రాహ్మణరాయభారిము) *

శ్రీరుక్మిణీదేవిచేయనుజ్ఞాతుండై-బ్రాహ్మణుండు ద్వారకాపురంబునకరుగుట

క॥ కదువడిచనివిప్రుడుబహునిదుదగువనగిరులగడచినేగియునవలన్।
తడబడుపదములమెల్లన నడుచుచుభీతియును లేక నరిగియునపుడున్॥ *

వ॥ యివ్విధంబునంజనిచని॥

—:o:—

కీర్తనము—హిందుస్తానికాపిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

ద్వారకపురిజేరెన్-బహు-త్వరగబ్రాహ్మణోత్తముడేతెంచియు॥ ద్వా

అనుపల్లవి.

కూ్రరులనడచేటి   కుండినగరిపుర
ధీరుభీష్మకుని   కూర్మిసుతబనుప॥   ద్వార॥

చరణములు.

క్షీరసాగరసుత - యైవెలయు - శ్రీరుక్మిణిగరిత
కూరిమితోతన   కోరిక-బలుకగని
మీరినసంతస   మెలగుచువిప్రుడు - రీ
ధారుణిముద్దులేడ్   పురవరదుండగు
నీరజాక్షునకు   నేర్పుచెలుపగ॥   ద్వారక॥

వ॥ ఇవ్విధంబున విప్రుండు ద్వారకానగరంబునకుంజని చారులవలన తానువచ్చిన వృత్తాంతంబెఱుంగంబంచినవిని సాక్షాత్భగవంతుండగుశ్రీకృష్ణుండంత:॥ *

క॥ వచ్చినవిప్రునికెదురుగ యిచ్చగజనితోడితెచ్చి వేడ్కలలరగన్॥
హెచ్చగుసింహాసనమున మెచ్చగగూర్చుండజేసె మేదినినాధా॥ *

వ॥ అంతనావిప్రునకెదురంజని బిలచికొనివచ్చి యత్యంత సంతోషచిత్తుండగుచు నతనికింతగవగు నొకరుచియుచితాసనమునం గూర్చుండసియోగించె నని చెప్పిపరీక్షిన్నరేంద్రునకు శుకయోగీంద్రుండిట్లనియె॥ *

క॥ అంతటవిప్రునకునుబహు సంతసముగపూజసలుప సరగుననత దుకా।కంతునిజనకునకునుబహు వింతలుగనుదీవెనలనుయిచ్చెనునధిపా॥ *

వ॥ ఆసమయంబున యారుక్మిణీదేవి పంపునంజనుదెంచిన విప్రునకనేకవిధంబులంబూజలు జేసిన యతండును సంతసించియయ్యాదవేంద్రునింగని పెండ్లికొడుకవుగమ్మని దీవించిన మునిమునినగవులనగుచుచు యుత్సాహంబు నవెలసియుండె * హరియుశ్రీకృష్ణుండు సాక్షాద్భగవంతుండయ్యును యా విప్రోత్తమునిబూజించె ననంగనెట్లనిన నదియెరంగింతువినుమని పరీక్షిన్నరేంద్రునకు శుకయోగీంద్రుండిట్లనియె॥ *

శ్లోకము॥ దైవాధీనంజగత్సర్వం మంత్రాధీనంతుదైవతం తన్మంత్రం
బ్రాహ్మణాధీనంబ్రాహ్మణోమమదేవతా॥ ... *

వ॥ యీలోకమంతయు దైవాధీనమైయుండును ఆదైవముమంత్రాధీనమైయుండును ఆ మంత్రము బ్రాహ్మణాధీనమైయుంనది కాబట్టి బ్రాహ్మణులునాకుదైవమనియు శ్రీకృష్ణమూర్తి శాస్త్రంబులయందానతిచ్చియుంన్నాడు గనుక నవ్విధంబుననే యావిప్రునకనేకవిధంబులం దనకు దేవతలునే యుచందంబునంబూజలుజేసిసరసపదార్థ సంపన్నంబైన యన్నంబుబెట్టించిమరియునవ్విప్రుండు మార్గాయాసంబునంజిక్కియున్నాడనుచు మనంబునందలంచి లోకరక్షణ ప్రశస్తంబగుతన హస్తంబున నవ్విప్రుని॥ *

—:o:—

కీర్తనము— నాదనామక్రియ-ఆదితాళము.

పల్లవి.

పదములనొత్తెక - బహు - సదమలమతితోడవిప్రుని॥ పద॥

అనుపల్లవి.

విదర్భాపురినేలెడునతి వీరుండగుభీష్మకుసుత
విదితంబుగనపు వెరిగి మదినుల్లాసము చెలఁగఁగ॥ పద॥

చరణము.

సూరులు వేటcగc - తc - నిరతముభజియించుతరినిబరువడిగాcగc
ధరమద్దులేట్పురివెలసిన దాసవరదుడగుశ్రీహరి
స్థిరముగభూసురవినయము చెలువుమీరదలచియాతని॥ పద॥

——:o:——

వ॥ ఇవ్విధంబున శ్రీకృష్ణుండా విప్రోత్తముని పదంబుల నొత్తుచు మెల్ల ననతనికిట్లనియె॥ *

సీ॥ జగతీసురోత్తమ సంతోషచిత్తుండ వైయున్నినీధర్మ మతిసులభము। వృద్ధసమ్మతమిది విత్తమెయ్యదియైన బ్రాపింపహర్షించుబ్రాహ్మణుండు। దనధర్మమునసుండు దరలడాధర్మంబు గోరికలతనికిగురియుచుండు। సంతోషిగాడేని శక్రుడైననశించు నిర్ధనినిరుండైన నింద్రుబోలు। సంతసించేనేని సర్వభూత సుహృత్త- ములకుబ్రాప్తలాభ ముదితమాన। సులభుశాంతుల కును సుజనులకును - గర్వహీనులకునువినతులేనొనర్తు॥ *

——:o:——

వ॥ మఱియుం బ్రాహ్మణులకనేకధనంబులభించినం సంతోషింతురనిబుధజనంబులువాడుదురు మీరవ్విధంబునం గాక యతిసులభంబునకే సంతోషించితిరది నాకుసమ్మతంబు * మరియు నెవ్వండేని తమకులాచారధర్మంబవలంబించి ప్రవర్తిల్లునోవానికి తనమనస్సునకోరినకోర్కెలెల్లం బవనగూడు వెండియుతమకుదొరికినంతకు దమప్రాప్తంబనిసంతోషించువాడిలc దరిద్రుండైననుం వృద్ధికెక్కుచుండు * అట్లుసంతోషింపడేని దేవేంద్రుని సనుండయిననుం గృశించు,అట్లుగాన బ్రాప్తలాభముదిత మానసులకు శాంతులకును సుజనులకును గర్వహీనులకును యిట్టివారలకే ప్రణమిల్లెదా॥ *

తోహరా॥ అనియివ్విధమునబలికియుమరలా-యవనీసురునీక్షించి।
వినుమామీపురంబెయ్యదియిచ్చట-కెటువచ్చితిరిదిమంచీ॥మం॥ ౧౮॥
యెవనిరాజ్యమునవెలసియుందురో-యేవిధిమీజీవనమూ।
వివరముగనుయెరిగింపుడునాకది-విప్రవర్యబహుఘనమూ॥మం॥౧౯
వచ్చినపనులేమైననుజేసెద వనరుగమీమదిలోనా।
యెచ్చుకోర్కెలున్నప్పటికైనను - నిశ్చైదఘడియకులోనా॥మం॥౨౦
అని తెలియనివలెయడిగినకపటవు- యాదవోత్తముని గాంచీ।
మనమునసంతసమొప్పగభీష్మకు - తనయవచనములనెంచీ॥మం॥౨౧

-:O:-

వ॥ అనియివ్విధంబున శ్రీకృష్ణుండు భూసురునకుంబలికి మరలయావి ప్రునింగనియిట్లనియే॥ ఓభూసురేంద్రా మీపురంబేది యిచ్చట కెటులవచ్చితిరి యెవనిరాజ్యంబున వెలసియుందురు మీజీవనంబేవిధి యీసమాచారంబుల నాకెరింగింపుడిదిమహాఘనంబగు మీమనస్సునం బెట్టితలంపు వలంచివచ్చితిరేనియు సిద్ధపరచెదనని యనేకవిధంబుల నడుగుచుండ నయ్యావసరంబున శ్రీకృష్ణుండొనరించు నుపచారంబులకు న్మదినుల్లసిల్లుచు భూసురోత్తముండన్మహాత్మునకిట్లనియే॥

-※(శ్రీకృష్ణునితో భూసురుండుసంభాషించుట.)※—

కీర్తనము-కల్యాణిరాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి.

శ్రీనివాసనామనవినిగైకొను - ఆ - శ్రితజనపరిపాలనా॥

అనుపల్లవి.

శ్రీశవినుభీష్మకునికూతురు చెలియరుక్మిణిపేరబరగిన
వాశిగలయాకన్యకామణి యొకర్కెవార్తనుపంపెదేవ॥ శ్రీ॥

చరణములు.

ఆకాంతామణిసౌందర్యమునకు-బోలదా- అదితికోడలయిన
ఆకోమలియాదిలక్ష్మి ఆదినారాయణుడవునీవు
ఆకమలదళాక్షిమీకే నగునుమరియితరులకునగునా॥ శ్రీ॥

పన్నగశయనని న్నెరనమ్మియున్నదా-పంకజాక్షియిప్పుడూ
యొసరుగావిదర్భవిభుడును యొకపలుకువచించెవినుడీ
దనుజుడగుశిశుపాలునకు యా తరుణినొసగగనిశ్చయించెను॥ శ్రీ॥

యిందిరమందిర సుందరగోవిందా యిందువదనకొఱకై
యిదివిధంబునయుంది గావున వేగమేమీరరుగుదెంచియు
విదితముగశత్రులనడంచియు వీరమోహిని నేలవలయును॥ శ్రీ॥

శరణుశరణు గాని శరణుజేసియా చెలియచెప్పమనియెనూ
ధరనుముద్దుతేట్పురిని వెలసిన దాసవరదాదయనుజేర్చియు
కరుణతోననేలవలయును కమలలోచనయనుచుబలికెను॥ శ్రీ॥

-:o:-

వ॥ విదర్భదేశంబేలు భీష్మకుండనురాజునకుం రుక్మిణీయనునామంబునం బ్రకాశింపుచు నొకసుతరత్నంబుగలదు నయ్యిందువదననీకుంగైంకర్యంబుసేయంగోరి వివాహమంగళప్రశస్తంబగు నొక సందేశంబువిన్నవింపుమని పుత్తెంచెనవధరింపుము * ఆ భీష్మకుండు కొడుకుపలుకులకొడంబడి మిన్నువరించియుండు తనకూతురనుం శిశుపాలునకిచ్చుట నిశ్చయించుటెఱింగి యబ్బాలికామణి యనేకవిస్మయచిత్తయై యీవిధంబంతయుమీకెరింగింపవలయుననుచు ననుంబనిచెంగాన * మీరతివేగంబున విదర్భదేశంబునకేతెంచి శత్రురాజులంజయించి యబ్బాలికనుంగొనివచ్చి వివాహంబుజేసికొనవలయునని చెప్పిమరియు రుక్మిణీదేవి చెలుపుమనిన పలుకులంజెప్పందొడంగె॥

సీ॥ ఏనీగుణములు కర్ణేంద్రియంబులు సోకదేహతాపంబులు దీరిపోవు। యేనీశుభాకార మీక్షింపకన్నుల కఖిలార్థలాభంబుగలుగుచుండు। నేనీచరణ సేవ యేప్రొద్దుజేసిన భువనోన్నతత్వంబుబొందగలుగు। నేనీలసన్నామమే ప్రొద్దుభక్తితో వాడివినబంధసంతతులువాయు ॥ నట్టినీయందునాచిత్తమ నవరతము- నచ్చియున్నదినీయానయాన లేదు- కరుణజూడుముకంసారి ఖలవిదారి - శ్రీయుతాకారమాననీచిత్తచోరా॥ ॥

ఉ॥ శ్రీయుతమూర్తియోపురుష సింహముసింహము పాలిసొమ్ముగో। మాయువుగోరు చందమున మత్తుడుచైద్యుడునీపదాంబుజ। ధ్యాయనినైన ననన్నువడిదాగొనిపోవెదనంచునున్నవా। డాయధమాధముండెరుగడద్భుతమైన భవత్ప్రతాపముల్॥ ॥

వ॥ ఏనుగకుంభస్థలంబందుండుమెదడు సింహమునకుసొమ్మైయుండ నదియునక్కకు- గోరుచందంబున మీపదాంబుజపానంబునకై యాశ్రయించి ననన్నుత్మప్రభావంబెరుంగక ॥ రాక్షసాధముండగు శిశుపాలుండతి శీఘ్రంబున ననుంగొనిపోవందలంచియున్నవాడూ ఇవ్విధంబున రుక్మిణీదేవి దెలిపినటుల విన్నవించి విప్రుండుమరియునిట్లనియే॥ ॥

కీర్తన— యమునాకల్యాణిరాగము - రూపకతాళము.

పల్లవి.

యేలామదినెంచగ - గో - పాలాకరుణాలవాల

అనుపల్లవి.

బాలామణిరుక్మిణీగుణ శీలాసౌంధర్యమువిను॥ యేలా॥

చరణములు.

చాలానెతలపగయా సారసభవుసతికినిశశి
పాలాత్మునిపత్నికిమరి పంచశరునిపడతికైన

యాలావణ్యముగలుగునె యావనితనుయెన్నగనా
పాలాయికనచ్చాలిక పాలకడలిసుతయనవలె
(ద్రుత)జాలముగాయక వేగమె చనుదెంచియునావెలదిని
యేలుమునీకృపచేతను యిలశేషాదాసవినుత॥ యేలా॥

—:o:—

వ॥ ఓకృష్ణా మీమనంబునయోచించుకేల యారుక్మిణీదేవి సౌందర్యం బెంచిచూడ సరస్వతీదేవికైనం బార్వతీదేవికైన్నచీదేవికయినన్ రతీదేవి కయినన్ లేదుగాన అట్టిసౌందర్యంబెన్న నావశంబవునే యికనుయాసుదతి సిన్ లక్ష్మీదేవియనందగుగావున * ఆలస్యముసేయక మీరే తెంచియామగువం గొనివచ్చి వివాహంబు జేసుకొనవలయునని చెప్పి వెండియు రుక్మిణీదేవిబలికి నవాక్యంబులందలంచి యిట్లనియే॥ *

ఉ॥అంకిలిసెప్పలేదు చతురంగబలంబులతోడనెల్లి యో।పంకజనాభ నీవుశిశుపాలజరాసుతులంజయించినా। వంకకువచ్చి రాక్షసవివాహమునన్ భవదీయశౌర్యమే।యుంకువజేసికృష్ణపురుషోత్తమచేకొనిపొమ్మువచ్చెదన్॥*

వ॥ ఓదేవానే నబద్ధంబులంబలుకలేదు అనేకంబులయిన సైన్యంబులం గూడిమీరతిశీఘ్రంబున యిటకుంజనుదెంచి శిశుపాల జరాసంధాదులం జయించినాయెడంజనుదెంచియు రాక్షసవివాహంబున మీచాతుర్యవశంబునన్ యుక్తిజేసి యెవ్విధంబుననైనం గొనిపోందు వచ్చుటకుంగాచియున్నదాన మరియునూ॥ *

తోహారాచరణములుం - యాలలూ

లోపలిసౌధములోవశింవుచు - నుండెడుయువిదనునివుడున్
యేపగిదినితేవచ్చును తెచ్చిన - యెటురావచ్చునుకటా॥మం॥ ౨౨

(యా ల.)

కావాలీహారలనూమరియు కలబంధువులనుజంప
కావనితనుయిటకునూ శ్రీకృష్ణావినుమయేవిధమునా తేవచ్చునూ॥౧

(తో హ రా.)

యనియోచించగవలదువినుతిసే - యురయగజెప్పెదనిపుడు।
వనజాక్షియుమీకిన్నవింపుమని - వనరుగబలికెనదపుడు॥మం॥ ౨౩

(యా ల.)

నగరామునకూవెలుపల నగజాతకుమ్రొక్కేటకొరకు అగణితముగామా
వారంపేము శ్రీకృష్ణావినుమూ సొగసుమీరగ పెండ్లికిమునుపూగా ॥ ౨

(తో హ రా.)

యావిధముగనట్ నగజాతకుయు - న్నతముగమ్రొక్కుటకపుడు।
యవనివిభుమమదినుప్పొంగుచు - యచ్చటికనుపునుమీరపుడు॥ ౨౪

(యా ల.)

పంకజాక్షామీరేతెంచి పద్మగంధిన్నై నానన్ను పొంకముగానెత్తుకచను
ము శ్రీకృష్ణావినుమూ యింకువుగానిటులచెప్పంపేనూ॥ ౩

వ॥ లోనయంతఃపురంబుననుండు వనితను అచ్చటి కావలియుండు వారలను మరియనేకబంధువులన్ జంపక నేవిధంబునంగైకొనవచ్చునని యెడుయోచనంబిలేదు యిందునకే నొక్కయుపాయంబు జెప్పెదవినుండు ✻ మాపురంబునకువెలుపలనొకదాక్షాయణి మందిరంబు గలదు సందు వివాహకాలప్రథమపక్షంబున పెండ్లికూతురినిం యాగౌరీదేవికింబూజ సలుప ననుపుటయు మతుకులాచారంబగుగావున ✻ యావిధంబున-నూవారున్న నన్నుంబురమువెలువడి నగజాతకుమ్రొక్కరంగంబనిచెద రావేళంగని మీరే తెంచిననుంగొనిపొందువచ్చెదవనజనేత్రా॥ ✻

(తో హ రా.)

ప్రాకటముగబుధులాత్మనుదెలిసియు-పరిపూర్ణుడనగుటకునూ।
జోకమీరగంగాస్నానంబును - శుచిమీరయొనర్చియునూ॥మం॥ ౨౫॥

(యా ల.)

యేవిధముగాభక్తియుంచీయేవిధముగాశివునీపూజానేవిధముగాచేయు
వారాలో-శ్రీకృష్ణావినుమూ - నావిధముగానే నీ పూజాలూ॥ ౪

శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణ సంకీర్తనలు.

(దోహరా.)

సేయుచున్నదాననునామదిలో- సిద్ధమునినువరియించి।
బాయకనన్నేలుము నేజేసెటి - భక్తినిమీమనమెంచి॥ మం॥ ౨౬॥

(యా ల.)

న్యాయమూగానూరేంల్లడైన నారాయణమీ పాదస్మరణా చేయా
చుండునట్ జేర్చుకున్నానూ-శ్రీకృష్ణావినుమూనీయిలప్రాణములిడచేనూ

-:o:-

వ॥ మరియుబుధజనంబులందరు ఆత్మ నెరింగి సత్పుణ్యులగుటకునై గంగాస్నానాదిశుచితోడంగూడి యేవిధంబున శివునిపూజసేయువారలో ఆ విధంబున యేనునుంమిమువరించి యనేకపూజలొనర్చుదానంగాన ఈ యివ్విధంబెల్లయునెరింగి ననుంగైకొంటివేనియు సరిలేనియెడల నీధరిత్రియందు నాదుప్రాణంబులనిలుపజాల నింకనూరుజన్మంబులకైనను మింమేభజింపుచుండుదు మీరేలకుంటిరేని నాదుజీవంబులిడచుట తథ్యంబగుప్రాణేశ్వరా॥

-:o:-

సీ॥ ప్రాణేశనీమంజు భాషలువినలేని కర్ణరంధ్రంబులకలిమియేల।
బురుషరత్నమనీవు భోగింపగాలేని తనులతవలనిసౌందర్యమేల।
భువనమోహననిన్ను బొడగానలేని చక్షురింద్రియములసత్వమేల।
దయితనీయధరామృతంబానగాలేని జింహ్వాకుఫలరససిద్ధియేల।
నీరజాతనయన-నీవనమాలికా-గంధమబ్బలేనిఘ్రాణమేల
ధన్యచరితనీకుదాస్యంబులాయని-జన్మమేలయెన్నిజన్మములకూ॥

—:o:—

కీర్తనము—బ్యాగ్ రాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

నిన్నేవరించితీ నీరజనయనా॥ నిన్నేవరిం॥

అనుపల్లవి.

పన్నగశయనయో పరిమదయానిధే
వన్నెమీరగనేలూ వాసవ వారిజభవసుత॥ నిన్నే॥

చరణములు.

గరుడగమన నినూ శరణనిమొరదరా
పరమపురుషానను పాలనజేయుమీ
చరణమునమ్మితి శంకర గణాధిపస్తుత॥ నిన్నే॥

ధరనుమర్దులేట్పురీ దాసవరదాహరీ
నిరతమునీవెనక్ నేలువాడావని
నెరనమ్మినానువే రెరుగజాలకరుణజూడు॥ నిన్నే॥

—:o:—

వ॥ అనియిట్లు రుక్మిణీదేవి వృత్తాంతంచినసందేశంబులు రూపసౌందర్యాదివిశేషంబులును బ్రాహ్మణుండు హరికివిన్నవించి కర్తవ్యంబెద్దిసేయు నవధరింపుమని సవరణగానిట్లనియె॥ ౫౯

—:o:—

కీర్తనము- కాపిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

జగన్మోహనాంగి యో జగదీశ్వరమీకేతగునాసతి॥జగ

అనుపల్లవి.

అగణితమగునా మగువవిలాసము
తెగవర్ణించెద ఖగవాహనవిను ॥ జగన్మో॥

చరణములు.

అలచీమలబారు అయ్యారివకునూగారు
సలలితచికురా కులవలెపదములు

శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణ సంకీర్తనలు.

చిలుకపలుకులకో వెలసరిస్వరమును
తిలపుష్ప మేనా తకినాసికమగు
కలయంచనడలు గలదయ్యింతికి ॥ జగన్మో ॥

లేమకు నేత్రములు అల లేడికండ్ల బోలు
మోము వెన్నెలగను సోమబింబమవు
కాముధనువునలు కనుబొమ లెలయును
సామజవైరికి సమమగు మధ్యయు
కామినికంఠము కంబుయనందగు॥ జగన్మోహ॥

మెరుపుటద్దములను కాంతికి మించిన చెక్కిళ్లనూ
అరుణప్రభావానో హారములు గరములు
పరిహాసితయుందు పటలనిటలమగు
మరియుపల్లవా ధరయగు వెన్నగ
మెరియుకుందముల సరిపల్వరుసను॥ జగన్మోహ॥

నిమ్మపండ్ల బోలు ఆ నెలతకు పాలిండ్లు
తుమ్మెదరెకలై తో చెడికురులును
కమ్మవిల్తునిశ రమ్యలకొనల
యెమ్మచను మొనలు యగునుకనకమయు
బొమ్మపగిది యొడ లొలుపగుచుండును॥ జగన్మో॥

రంభాస్తంభములు అల రమణికిగలతొడలు
జంఘ దేవిప్రియ సతికై నను యా
అంబుజాక్షిచి హ్నములు లేక జగ
ద్బింబయనగవలె ధరశేషయనత
డంబనగదున యొంబను సేలునను॥ జగన్మో॥

ఉ॥ ఆమెలనాఁగనీకువగు నంగనకుందగుదీవు మాయుపా । ధ్యాయుల యాన పెండ్లియగుదప్పదుజాడ్యములేలనీవునీ । తోయమువారుగూడుకొని । తోయరుహాననదెత్తుగానివి । చ్ఛేయముశతుౄలన్నురుము శేయము శేయము శోభనంబిరిక॥ *

వ॥ ఇవ్విధంబున తనవృత్తాంతంబంతయుంగరవి మీమనంబురంజిల్లంజేసి యెవ్విధంబునన్నైనం తన్నేలుకొనునటుల మెప్పించి తోడితెమ్మనియు విదర్భేశుండగు భీష్మకరాజసుతయా రుక్మిణీదేవియు॥ *

—:o:—

కీర్తనము—యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

నన్నుబంపెనయ్యాదేవ నారాయణా శ్రీహరి॥ నన్ను॥

అనుపల్లవి.

నన్నుతాఁగనీదువయో సౌందర్యమునకుసరిగల
వన్నెమీరియున్నదియా వనితనువణేంపవశమె॥నన్ను॥

చరణములు.

నీమమదిసిరంజిల్లగ నేర్పునభాషించియు - నో
మాధవతన్నేలునటుల భోధజేయుమనుచువేటట॥నన్ను॥

నిరతముమీయిరువరులకు పరిణయముగుతప్పదుమా
గురుసాక్షిగకల్లగాదు సరగునవిచ్ఛేయుడికను ॥ నన్ను॥

వాసవవారిజభవులకు వశముకాదుమిముబొగడను
కేశవమ్మ్రుభాషశేష దాసవినుతశ్రీరమేశ ॥ నన్నుబం॥

వ॥ ఆ రుక్మిణీదేవియే మీకుందగూ మీరామెకువరుండగుదురూ మా యుపాధ్యాయులసాక్షిగా మీయిరువురులకు వివాహంబగుట నిశ్చయంబగుంగాన మీరతిశీఘ్రంబునంవిచ్చేయుండికతడవేలా॥ *

తోహరా॥ అనియిబ్విధమునబలికినబ్రాహ్మణుడు-యానతియూహించి।
ఘనుడగుభీష్మకుసుతవృత్తెంచిన-క్రమమును తామదినెంచీ॥ మం॥ ౨౭
మనమునసంతోషంబుప్పొంగగ-మహీసురువదనముజూచి।
వినుమనిపలికెను వేణువినోదుడు-వెలదినితనమదిజేర్చి॥ మం॥ ౨౮

శ్రీ కృష్ణుని వాక్యము.

చ॥ కన్నియమీదనాతలపు గాఢముకూరకురాదురేయినా। కెన్నదునా వివాహముసహింపక రుక్మిదలంచుకీడునే। మున్నెయెరుంగుదుంబరులమూకనడంచికుమారిదెత్తు । విద్వన్నుతమాగ్నిసుద్రచ్చినవవహ్నిశిఖల్వడిదెచ్చుకైవడిన్॥ ... ... *

వ॥ ఓభూసురేంద్రా యాకన్యయందుఁగల ప్రేమాతిశయంబున నాకు రాత్రికాలంబునందు నిద్రయుంబట్టనేరదు యాముదితయు ననుంగోరి యెప్పుడు వివాహంబగునని వ్యసనపడుచుండుటయు మునుపే నాకు తెలుసునుగాన నే నొయ్యనుండవలసి నూతనయగ్నింగోనువిధంబున యాశత్రురాజులం జయించి యాసుందరం గైకొనివచ్చెదనని చెప్పి మఱియు శ్రీకృష్ణుండు బ్రాహ్మణోత్తమునకిట్లనియె॥ *

కీర్తనము — నాదనామక్రియరాగము-ఆదితాళము.

పల్లవి.

వచ్చెదపద రయా - విదర్భపురము-జెచ్చెరవిప్రవర్యా॥ వచ్చె॥

అనుపల్లవి.

సచ్చరిత్రంబుగ సకలరాజులు మెచ్చ
యెద్రుప్రతాపముచే వెలదిని గొనిపోవ ॥ వచ్చె॥

చరణములు.

యెలనాగకు నేలా - యికమీదనీ యిలశోకము మేలా
వలదు వలదు బహు వాంఛగలదు నాకు
సలలితముగ నా సఖియ శోకము మాన్ప ॥ వచ్చె॥

మచ్చకంటి పైనా - నా మోహము - హెచ్చుచుంది గాన
మెచ్చగ దైత్యులు రాజు లెదురుమైననుడాయ
వచ్చినవారల వధియించి చేకొందు॥ వచ్చె॥

నిరతము మది నెంచుమా - భూసురేంద్ర - నెలతను గొనలక్ష్యమా
ధరమద్దులేట్పురి దాసవరదుడగానా
తరుణికొరకై నేడు తద్దయు వేడ్కతో॥ వచ్చె॥

శ్రీకృష్ణుడు కుండినగరంబునకు రథారూఢుండైచనుట.

తోహారా॥ అని శ్రీకృష్ణుండును తన సారధి - నతిశీఘ్రముగా బిలచెన్।
జనవలె మనము విదర్భాపురికిని - జాగు సేయవలదనుచున్॥ మం॥ ౨౯
ఘనమగు మనరధమునకు నశ్వముల - కడువడి బూన్చియునిపుడున్।
చనువుగ తెమ్మని చెప్పి పంపెనా - సారధితోడను నపుడున్॥ మం॥ ౩౦
పరమపురుషు మాటను జవదాటక - బహుసంతోషంబులతోన్।
సరగున చనుయశ్వంబుల దెచ్చియు - సారధి తన నేర్పులతోన్॥ మం॥ ౩౧
శృంగారించియు రథమునగట్టెను సొంపు చెలంగగ మిగులన్।
మంగళంబుగను శ్రీకృష్ణుండును - మహీసురు చేరావేళన్॥ మం॥ ౩౨

రథము నెక్కగను గడగడమనుచు-రాత్రి తెల్లవారగను।
యదుకులోద్భవుండతి వేగంబున-యావిదర్భ చేరగను॥మంగ॥ 33

వ॥ ఇట్లు బ్రాహ్మణుండు బలికిన రుక్మిణీదేవి సందేశపత్రంబు గైకొని సారధిం బిలిచి రథంబునకు అశ్వంబులం గట్టి తెమ్మనిన నతండతి శీఘ్రంబునం జని తురంగంబులం దెచ్చి రథంబు శృంగారించి సంగని తానునుం బ్రాహ్మణుండును రథంబెక్కి యేకరాత్రంబున యనేక దేశంబులం గడచి విదర్భ దేశంబునకుం జనుదెంచి రెట్లనినా॥ *

కీర్తనము — శంకరాభరణరాగము- రూపకతాళము.

పల్లవి.

వెన్నుడరుగుదెంచెనవుడు విమలవిదర్భ దేశమునకు॥వెన్ను॥

అనుపల్లవి.

వెన్నుడు సంపన్నుడు - అల - పన్నగాధిపశయనుడు॥వెన్ను॥

చరణములు.

వెక్కసగను హేమకశిపు డక్కుమారు ప్రహ్లాదుని
చిక్కుబెట్టభక్తుని కై రక్కసునణచిన నరహరి
(దురిత)మక్కువ రుక్మిణి బలికిన యెక్కువలను విప్రునిచే బహు
పెక్కులుగా దెలుపవినియు గ్రక్కున రథ మెక్కి యువడి॥ వెన్ను॥

చక్రధారియగుచు మిగుల విక్రము డై విలసిల్లుచు వెన్ను॥

శిరినియురము దాల్చిన శ్రీ కరుండు భవహరణుడు మురహరి
సరసిజనాభుండు ముని సన్నుతుండును మరి

నిరతమునీవేగతియని — శరనందినగజనాథుని
మొరవినిమకరినిద్రుంచియు — వెరవునుబాపినశ్రీహరి॥ వెన్న॥

ఆర్యజనసంమతుండు — అద్యుతుడఖిలేశ్వరుండు॥ వెన్న॥

మునుసురులకోరకుదశరధ — జనపతికినితనయుడగుచు
జనకుడుసతికొసగినవర — మునుజరిపించుటయెఘనము
(ద్రుత)అనుచునుయనుజునితోడను — వనితనుగూడియును కా
ననములజనివశియింపగ — దనుజుడుసతిగొనిపోవగనీ
దినకరునుతుజేరియు వా — లినిజంపియునబ్ధిగట్టి
ఘనదైత్యులదునిమిలోక — జననిగొనినశ్రీరాముడు॥ వెన్న॥

వన్నెకాడుయంమెకాడు — సన్నుతాంగుడగువాడు॥ వెన్న॥

చెన్నగధరశేషయ్యాకు — శిరులొసగినవనజాక్షుడు
వెన్నదొంగలించువాడు — శ్వేతలకెల్లనునాధుడు ॥ వెన్న॥

-:o:-

వ ॥ ఇవ్విధంబున శ్రీకృష్ణుండు బ్రాహ్మణసమేతుండై విదర్భదేశంబున కుంజనిరెు నందు కుండినపురీశ్వరుండయిన భీష్మకుండు కొడుకునకు వశుండై కూతు శిశుపాలునకిత్తుననిదలంచిశోభనోద్యోగంబు సేయించెనప్పుడు॥

-:o:-

కీర్తనము - నాదనామక్రియ రాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

శృంగారించిరావేళలోన - యా - కుండినపురమున॥ శృం॥

అనుపల్లవి.

శృంగారించిరి — సొంపుమీరగను
బంగరుమయముగ — భీష్మకుపురమ్మున॥ శృంగా॥

చరణములు.

అచ్చామైనట్టిముత్యములు ముగ్గులనుదీర్చి
మెచ్చాగుమాణిక్యతోరణములు కట్టియుబాగా
రచ్చలుగ్రంతలు రాజమార్గముల
మెచ్చుగచందనం వేటగుపన్నీరు
సచ్చరితంబుగ చల్లియునవలను
యిచ్చగనాపురి వీధివీధులను॥ శృంగా॥

యరుదుగాపురస్త్రీలునుదుటను కస్తురితిలకముల
సరిదీర్చికుంకుమ గంధమును నలదియువేగ
సరిగాచీరలును సరియగురవికెలు
శిరమునముత్యాలు సరులునుగొలుసులు
యురమునమణులను మెరయుహారములు
కరములగాజులు గలభూషణములు॥ శృంగా॥

అట్టివేళానాపురుషులెల్లా ఆనందముగ
పట్టుబట్టలను మేనెల్ల గట్టియు పాగలను
చుట్టముగాతల జుట్టియురమునను
అట్టిబంగరపు ఆభరణంబులు
మట్టసముగు బహు మణులహారములు
దట్టముమీరగ ధరియించియునతి॥ శృంగా॥

సరియైనసలవపందిళ్లను నప్పట్టణమునను
బరువడిగనుజోడించియును అంతటబాగా
పరిపరివిధముల బరగువాద్యములు
ధరనుమద్దులేటు పురమునవెలసిన
కరివరదునిదయ కలిగియుండుఅల
సురులపురమువలె సొంపుచెలగంగ॥ శృంగా॥

వ॥ అంతనా భీష్మకుండు విహితప్రకారంబులం బితృదేవతలనర్చించి బ్రాహ్మణులకు భోజనంబులు బెట్టించి మంగళాశీర్వచనంబులు చదివించి రుక్మిణీదేవి నభిషిక్తం జేసి * వస్త్రయుగళ భూషితంగావించి రత్నభూషణంబులిడి ఋగ్యజుస్సామ మంత్రంబుల మంగళాచారంబులానరించి భూసురులు రక్షాకరణంబులాచరించిరి * పురోహితుండు గ్రహశాంతికొరకు నిగమ నిగదిత న్యాయంబున హోమంబుగావించె మరియు నా రాజదంపతుల మేలుకొరకు తిల ధేను కలధౌత కనక చేలాది దానంబులు ధరణీదేవతలకొసంగె నయ్యవసరంబున॥ *

—:o:—

శిశుపాలుండేతెంచుట.

కీర్తనము—సురటిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

చేదిదేశనృపాలకుండగు	శిశుపాలుడు వెడలెఁ॥

అనుపల్లవి.

ఖ్యాతిగభటులును	కైవారింపగ
మోదముగనురథ	ముననెక్కియువడి॥ చేది॥

చరణములు.

బంధువర్గప్రియు	పరిజనంబులా	
నందులగుచుబహు	తొందరగదలగ॥ చేది॥	౧॥
ఘుటికుడగుచుబహు	గజతురగములతో	
కటుసంరంభము	కదలుకొనంగను॥ చేది॥	౨॥
ధరమద్దులేట్పుర	హరిసతియనిమది	
నెరుగకా నెలత	నేలగనెన్నుచు॥ చేది॥	౩॥

వ॥ ఇవ్విధంబున శిశుపాలుండవ్వీటికింజనుదెంచె నయ్యావసరంబున॥ *

తో॥హ॥ బంధువులందరుగూడికృష్ణబల - భద్రులువచ్చినవార్లఁ గ।
యందమునుయదలించిచైద్యున - కవ్వనితనుమనమలరఁగ॥మం॥ ౩౪
గూర్చెదమనుచునుయుప్పొంగుచుగజ - ఘోటకంబులనునవ్వుడుఁగ।
చేర్చుకొనియుజరాసంధుండును - సేనలుగొలుచుచునుండఁగ ॥ ౩౫
దంతవక్త్రుడునుసాళ్వవిదూరక - ధరణివల్లభులుమిగిలి।
పంతములాడుచురథములెక్కి-కాల్- బలములతోడనుగదలి॥మం॥ ౩౬
వచ్చిరిశిశుపాలుకుసహాయులై - వనరుమీరనావేళఁగ।
మెచ్చగభీష్మకుడెమరేగియుతగు - మేలిమిసల్పియునిల్పెఁగ॥మం॥ ౩౭

—:o:—

వ॥ అయ్యావసరంబున మఱి బంధువులందరుంగూడీ బలరామకృష్ణులువచ్చిన వ్వారలందరిమి రుక్మిణీదేవిని శిశుపాలునకిచ్చి వివాహంబుజేసి సంతోషించెదమని యాలోచించి మనంబుననుప్పొంగుచు ననేకరథగజ ఘోటకంబులతోడను ననేకసేనలంగూడి జరాసంధదంతవక్త్రిసాళ్వ విదూరక పౌండ్రికాదులాదిగాఁగలనానాదేశంబుల రాజులనేకులేతెంచి యున్నవారలందు * శిశుపాలునెదుర్కొని పూజలుసలిపి భీష్మకుండొకగొని వేశంబున నతని విడియించె నంతందద్వృత్తాంతంబంతయువిని॥ *

-:o:-

శ్రీకృష్ణునకు సహాయుండగుచు యాదవసేనలంగూడి
బలరాముండే తెంచుట.

—:o:—

చ॥ హరియొకడేగినాడు మగధాదులుచైద్యహితానుసారులై। నరపతులెందరేని జనినారుకుమారికదెచ్చుచోట । సంగరమగుదోడుగావలయుకంసవిరోధికినంచువేగ । దానరిగెహలాయుధుండు గమలాత్మునిజాడననేకసేనతోఁ గ॥ ... ... *

వ॥ హరిగాయుండబడిన శ్రీకృష్ణుండొకఁడే చనుదెంచియున్నవాఁడూ అచ్చట మాగధదేశపతియగు జరాసంధాది మొదలగు రాజులనేకులుగాశిశుపాలునకు విహితులై వచ్చియుందురు యా భీష్మకరాజసుతం గొనివచ్చు సమయంబునందనేక సమరంబుజరుగబోవు కాబోలు నకటం గంసవిరోధియా శ్రీకృష్ణునకుం దోడుగావలయునని మనంబునందలంచి బలరాముండనేక సేనలంగూడి యాహరియేతెంచిన తెరువుంబట్టి సమరసన్నాహంబునం జనుదెంచె॥ *

క॥ ఆలోపలనేకతమున। నాలోలవిశాలనయన యగురుక్మిణిద। న్నాలోకలోచనుదుహరి। యాలోకముచేసికదియడనిశంకితయై॥ ... *

వ॥ అంతకులోనకటా రుక్మిణీదేవి హరిందలంచి తనమనంబున విలపింపందొడంగె॥ *

—:౦:—

శ్రీ రుక్మిణీదేవితన మనంబున శ్రీకృష్ణునిదలంచి విలపించుట.

తోహరా॥ లగ్నముమించెవివాహముగదిసియు-భగ్నంబగానేమంచుఁ।
విఘ్నంబయ్యెడిమానసంబువినా-విష్ణువురాడేయిందుఁ॥మం॥ ౨౮
యీవృత్తాంతంబావనజాక్షుకు - యెరిగించెనోవిప్రుండుఁ।
వివరించకనెంగ్దైనదాగెనో - విష్ణుచేరదడసిపుడుఁ॥ మం॥ ౨౯
నాయత్నంబునునయమగునోనటు- నయమగుటకువిధిలేదో।
కాయమునిలుపగజాలనునాపై- కాత్యాయనికృపలేదో॥మం॥ ౩౦
ఘనుడగువిప్రుండరిగెనాయరుగడో - కమలలోచనునికడకుఁ।
చనుచుండెడిమార్గమునుతప్పియా - వనముననుండునొపోకఁ॥ ౩౧
వినికృష్ణుండిదితప్పుగదలచెనో - విచ్చేసెనోయీశ్వరుడుఁ।
ననుకూలింపదలంచునొదలపడో - నాభాగ్యంబెటులయ్యెడుఁ॥ ౩౨

—:౦:—

వ॥ వివాహలగ్నంబు సమీపించెంగాన అతిక్రమించి నిర్విఘ్నంబగునేమో యిట్లతిక్రమించుటెఱింగి యాకృష్ణుండు రాడాయెనో లేక యీవృత్తాంతముల భూసురుండెఱింగింపక మధ్యకు తోవతప్పి యాదేవుకడకుంబోకనిలచియున్నవాడో * మఱియు విప్రుండేతెంచి హరినింభాషింపం వెఱచియున్నవాడో అట్లుగాక భాషింపంగని. శ్రీకృష్ణుండుసమ్మతించెనో వెండియు సంమతించండాయెనో విధివశంబెటులున్నదో తెలియదాయె * మరియా విప్రుండింతకు రాడాయనేమోయని యివ్విధంబున తానుబంపించిన బ్రాహ్మణోత్తముని రాకకెదురుచూచుచు నాదుకోర్కెలీడేరునో యేమో నామీదంగౌరీదేవికింగృపలేదేమోయని చింతింపుచుండె మరియునూ ॥*

ఉ॥ చెప్పదుతల్లికిందలపుచిక్కుదిశల్ దరహాసచంద్రికల్। గప్పదువక్త్ర
తామరసగంధసమాగతభృంగసంఘముల్।నొప్పదునిద్రకైకొనదు రోజప
రస్పరసక్తహారముల్।విప్పదుకృష్ణమార్గగతవీక్షణపంక్తులద్రిప్పదెప్పుడున్॥

వ॥ అనియివ్విధంబున శుకయోగీంద్రుండు పరీక్షిన్మహారాజునకుంజెప్పి మఱియునిట్లనియె॥ *

కీర్తనము—ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

వెలదిచింతనల విన్నవించెదను   వెటకతోడవినుమధిపా॥

అనుపల్లవి.

చిలుకతో వెలల   చెలిమినిసలుపదు
కలికివీణచే   గానముసేయదు॥   వెలది॥

చరణములు.

తుడువదుకన్నుల-వెడలుచున్నుఁడెదు-తోయకణంబులను

ముదువదుకురులను మురిపటలాడదు
కుదువదుయన్నము గ్రోలదునీరును॥ వెలి॥౧॥

జలములనాడదు- పూలవనమునను- సఖియానందము గాక్
చెలియలతోడను చేరితిరుగదా
పొలతిపూలతల పోషణజేయదు॥ వెలది॥౨॥

ధరమద్దులేట్పూరి- దాసవరదునా- తరుణిమదినిజేర్చి
కరమరుదుగతిల కమునుదుటనిడదు
విరులశయ్యపై వేటకవసింపదు॥ వెల॥౩॥

—:౦:—

వ॥ మరియును॥

మ॥ మలగుక్ మెల్లనిగాలికిక్ బటునటన్మత్తద్విరేఫాళికి । న్దలగుక్ గోయిలమోహితకై యులగునుద్యత్కీరసంభాషలక్ । నలుగుక్ వెన్నెలవేడిమిక్ మెలగుమాకందాంకురచ్ఛాయకుక్ । దొలగుక్ గొమ్మమనోభవానలశిఖాదోధ్ధూయమానాంగియై॥ ... ... ❋

వ॥ ఇట్లు శ్రీరుక్మిణీదేవి జగద్రక్షకుండగు శ్రీకృష్ణునిందలంచుచు విరహాగ్నిందగులువడి మిక్కిలి విన్నబోవుచు తనదుచెలికత్తియతోనిట్లనియె॥

—:౦:—

కీర్తనము-యమక్ రాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

రాడాయెను గదవెచెలియా - యిటు - రాడాయెనుగదవె॥

అనుపల్లవి.

చేడెవినుమియా శ్రీహరిచెలువము
యీడగునాసరి యింతులకుదలప

ప్రీతిమిగనురతి క్రీడలను మెలఁగి
గూడిననామది కోర్కెలీడేరును॥ రాడా॥

చరణములు.

అల్లకృష్ణసరి మైనవరునిధర
యెల్లెడలమిగుల వెదకినలేడట
పల్లవాధరినా భావముననుబహు
తల్లడిల్లఁగజే తరుణియిదివరకు॥ రాడా॥౧॥

భూసురుడరిగిన పొలకవసెరుఁగము
భాసురాంగుడెటు భాషించెనుమరి
యీసమయమునకు యేలనరుగఁడుకై
లాసగిరినిలయు లలనదయలేదో॥ రాడాయ॥౨॥

కరివరదుండట కనకాంబరుడట
సరసిజభవముఖ సన్నుతాంగుడట
ధరమద్దులేట్పురీ హరియతడేనట
యరుదెంచినసరి యగునువ్రతమునిట॥ రాడాయ॥౩॥

వ॥ ఇట్లుహరిరాకకెదురుచూచుచు సకలప్రయోజనంబులయందునువిరక్తయై మనోజానలంబునంబొగిలెడి మగువకు శుభంబుజెప్పచందంబునవామోరులోచన భుజంబులదరె ✲ నంత శ్రీకృష్ణుని నియోగంబునబ్రాహ్మణుండుచనుదెంచిన నతనిముఖలక్షణంబుపలక్షించి యాకలకంఠి మహోత్కంఠతోడ నకుంఠితయై మొగంబునం జిరునగవునిగుడ నెదురంజని నిలువంబడిన బ్రాహ్మణుండిట్లనియె॥ ✲

భూసురుండు శ్రీకృష్ణునివద్దికింబోయివచ్చిన వృత్తాంతంబుల రుక్మిణీ దేవికి దెల్పుట.

కీర్తనము — కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

మెచ్చెను శ్రీకృష్ణుడు - మేయధనావ - ఇచ్చెనుగోపాలుడు॥

అనుపల్లవి.

సచ్చరితంబగు	సకలసొమ్ములను
హెచ్చైనచేలముల	యిచ్చతోడనిచ్చె
(ధ్రుత) హెచ్చుగను ప్రహ్లాదభక్తుని	హేమకశిపుడు నొచ్చజేయగ
వచ్చెదనుజేంద్రునివధించియు	వనరనర్భకుగా చెనరహరి॥ మె
మానినిరో వినుము - నాతో నుమీ -	రినుపించినక్రియమూ
యేను వేటగ దెల్ప	వెన్నుడుయూహించి
కానగొ అల్లదొ	చను దెందుచున్నాడు
మానవతివినుమునుకరిందు్రిడు	మకరిచేబహుతగులబడితను
ధ్యానమును జేయగమకరితల	ద్రుంచి నేలిన శ్రీరమాపతి॥ మె॥
సారసాక్షిరో నేడూ - నీమదిగల -	సందేహములవీడూ
కూ్రిరముతో రాజ	వీరులెదురొనిన
వారలవధియించి	వనిత నేలుదుననెను
సూరుడగునుత్తానపాదుని	సూనుడగు ధృవునకువరంబుల
కోరియొసగియుఘనతజేసిన	కోటిసూర్యసమానతేజుడు॥
సామాన్యము కాదు - నీభాగ్యమే -	భామామణికిలేదు
భూమిని మద్దులేటట్	పురిభక్తవరదుడౌ
కామజనకుపతిగ	కమలభవుడుగూర్చె

వామనుండయి - మూడుయడుగుల-వసుధనిమ్మనిబలినినడిగియు
తామసమునాయకరసా తలమునదొ్రక్కినపరమపురుషుడు॥ మం॥ ౪

వ॥ ఇవ్విధంబున విమ్ముకల్యాణంబు జేసుకొనుటకై శ్రీకృష్ణుండుత్సహిం
చి నాకనేక వస్త్రభూషణంబులం బహుమానంబులొసంగెననుచు అమి
తోత్సాహుండై పలుకుచున్న ధరణీసురోత్తమునకు రుక్మిణీదేవియిట్లనియె॥

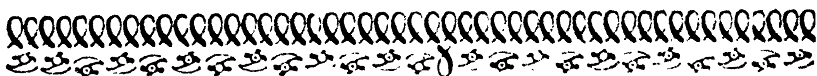
తోహ రా॥ జలజాక్షుతోడి తెచ్చితివి-సందేశములను జెప్పి।
నిలువంబెట్టితినీకృపబ్రతికితి - నీధరలోనేయొప్పి॥మం॥ ౪౩॥
నినుబోలెడిపుణ్యాత్ములెందై - ననునేజూడగలేదూ।
ఘనమగుయుపకారమునకు బ్రత్యుప-కృతియేమనినేజేతూ॥మం॥ ౪౪
విప్రవర్యమీపదపద్మములను - వేడ్కతోడభజియింతుగా।
గొప్పజేసిమీయాశీర్వాదముల - కోరియొసగగదలంతుగా॥మం॥ ౪౫॥

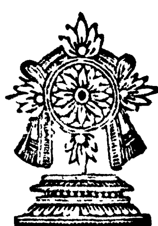
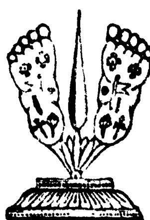
వ॥ అనియిట్లు రుక్మిణీదేవి తనకు విప్రుండొనర్చిన మేలునకు మనంబు
ననుబ్బుచు యాభూసురునేక విధంబుల వినుతించినమస్కరించినంగని య
మ్మగువ గౌరవంబునకు సంతసిల్లి భూసురుండనేక విధంబుల వాశీర్వదించిత
నదునిజస్థానంబునకుంజనియె * సంత రామకృష్ణులుతనకూతువివాహంబునకు
వచ్చుటవిని తూర్యఘోషంబులతో నెదుర్కొని విధ్యుక్తప్రకారంబులం బూ
జించి మధుపర్కంబులిచ్చి * వివిధాంబరాభరణంబులు మొదలయిన కానుక
లొసంగి భీష్మకుండు బంధుజనసేనాసమేతులైనవారల సందూర్ణ్నంబున సక
లసంపత్పరిపూర్ణంబులయిన నివేశంబులుగల్పించి విడియించె నిట్లుకూడిన
రాజులకెల్లను వయోవీర్యబలవిత్తంబులెట్లెట్ల కోరినపదార్థంబులెల్ల నిప్పిం
చి పూజించెనంత * విదర్భపురంబు ప్రజలు హరిరాకవిని వచ్చిచూచి నే
త్రాంజకులందదీయకమలమధుపానంబు సేయుచు వర్ణించిరెట్లనినా॥ *

శ్రీ రుక్మిణీకల్యాణచరిత్రము - ప్రథమభాగము.

సమాప్తము.

శ్రీరస్తు.

శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణ సంకీర్తనలు.

ద్వితీయభాగ ప్రారంభము.

విదర్భపురాంగనలెల్లంగుమిగూడి శ్రీకృష్ణునివర్ణించుట.

కీర్తనము—కమాసురాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

నీలమేఘశ్యాముండగునే   నీగ...లారా। నీలమే॥

అనుపల్లవి.

బాలాగోపాలుడుగున-

(ద్రుత) శీలుడు శ్రీకరుడునుకరుణాలవాలుడగు శ్రీప...

చరణములు.

వీనిమోముజూడజూడగా   వేటరాగుచున్నది

చానలారకనుగొనరెబాగా

భానుకోటిసమతేజుడు   వేణుగానలోలుడగును

శ్రీనివాసుడగుచు వెలయు చెన్నగ బ్రంహేంద్రాదుల
చెలువమరుచునున్నాడదో నీలమేఘ॥౧

తడయక నున్నెన్నోవిధములనో మనతరుణిరుక్మిణీ
కడుతపములొనర్చి గాంచెనో
పుడమినీయితనికిసరియగు పురుషునిమనమెందైనను
పొడగానగలేదుగదచె పడతికివరుడాయనుమన
భాగ్యవశంబగుతలపగ॥ నీలమేఘ॥౨

సరసీరుహపత్రనేత్రుడే శంకరవినుతుడు
కరినేలినకనకాంబరుడే
ధరమగ్గురేట్పురి వెలసిన దాసవరులదయనేలిన వరమొందగు నీతనిమది
నిరతము భజియించినమన దురితములనుదొలగించును॥ నీల

——:o:——

మ॥ తగునీచక్రివిదర్భరాజసుతకుం దధ్యంబువై దర్భియుం। దగునీచక్రికినింతమంచిదగునే దాంపత్యమీయిద్దరిం। దగులంగట్టినబ్రంహనేర్పరిగదా దర్పాహంతారాతిసై। మగడౌగావుత చక్రియీరమణికిన్ మాపుణ్యమూలంబునన్॥ *

వ॥ అనియివ్విధంబున పురాంగనలెల్లంగుమిగూడినద్దేవునివర్ణించిరాసమయంబున॥

శ్రీరుక్మిణీదేవి శివురాణికిం బూజలుసలుప నేతెంచుట.

క॥ కులముగలబాలుపద్ధతి విలసితమగుగౌరిపూజ వేటగ్గ జేయన్। బలురధగజతురగములును గలసేనలుగొలువ వెడలెకాంతరుక్మిణి॥

వ॥ ఇట్లు తమకులాచారధర్మంబున వివాహలగ్నంబునకు ప్రధమపక్షంబున శివురాణింగొలుచుట కర్తవ్యంబని గావున * ననేకరధగజతురంగములంగూడి సకలదేశాధీశులుం జనుచుండఛత్ర చామరాలవట్టంబులం బట్టి యనేకసేనలుంగొలుచుచుండ * మహాశోభాయమానంబున రుక్మిణీదే

వినిందోదుకొని యానగరంబునకున్వెలుపడి వెలసియుండు గౌరీమందిరంబున కేతెంచి రిట్లనినా॥

కీర్తనము - హిందుస్తానికాపి రాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

పూజసలుపవెడలెన్ - రుక్మిణి - పూజసలుపవెడలెన్॥

అనుపల్లవి.

పూజసలుపుటకు   పొలుపుమీరగను
రాజసంబుతో   రమణులగూడియు   పూజ॥

చరణములు.

వెలలేనినగలను - దాల్చియు - వలువబలుహారములనుగట్టియు
జలతరుచెంగులు   జారసరిగెము
గ్గలనఖిగో   టులరవికెదొడగి॥   పూజ॥౧॥

సన్నద్ధులగుచును - భటులును - శస్త్రధరులగుచును గొలువగ
పన్నుగనప్సర   కన్నెలునాడగ
మిన్నుపికరూటిలు   మేళరవములతో॥   పూజ॥౨॥

అతిపరాక్రములగుచు - సకలభూ-పతులువినుతిగనుచుపొంగుచు
పతితులగుచుతమ   బలములతోడను
చతురతవెంబడి   చనుదేరగవడి॥   పూజ॥౩॥

భూసురాంగనలును - నవ్యోడ-పుష్పగంధములను ధరించియు
భాసురంబుగను   పాటలుబాడగ
నాశుభకన్యల   నందములాడుచు॥   పూజ॥౪॥

నగుచుతనదుజన ని- గదలగ - మగువలుపచరములు సలుపగ
అగణితమద్దులే   డనుపురివెలసిన
ఖగపతిగమనుసు   కాంతుడగుననుచు॥   పూజ॥౫॥

వ॥ మరియు సూతమాగధ వందిగాయక పాఠక జనులంతంత నభినందించుచు జనుదేర మందగమనంబున ముకుందచరణార విందంబులు డెందంబునందలంచుచు నిందుధరసుందరీ మందిరంబు జేరిసలిలధౌతచరణకరారవిందయై వార్చిశుచియై గౌరీసమీపంబునకుంజనియైనంత ముత్తయిదువలగు భూసురోత్తములభార్యలు భవసహితయైన భవానికిమజ్జనంబుగావించిగంధాక్షతంబులిడి వస్త్రమాల్యాది భూషణంబులనలంకరించి ధూపదీపంబులొసంగి నానావిధోపహారంబులుసమర్పించి కానుకలిచ్చి దీపమాలికలనివాళించి రుక్మిణీ దేవి మ్రొక్కించిరప్పుడు॥ ※

—:o:—

శ్రీరుక్మిణీదేవి గౌరీదేవిని ప్రార్థించుట,

—:o:—

ఉ॥ నమ్మితినామనంబున సనాతనులైన యుమామహేశులన్ । మిమ్ముబు
రాణదంపతులమేలుభజింతుగదంమ మేటి। పెద్దంమదయాంబురాశివిగదంమ
హరింబతిసేయుమంమ। నిన్నమ్మినవారికెన్నటికినాశములేదుగదమ్మయీశ్వరీ॥

—:o:—

కీర్తనము-కాపిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

నమ్మితిపూబోణీ నన్నాదరించుజగన్నాథునిరాణీ॥నమ్మి

అనుపల్లవి.

నమ్మితివేడ్కగ నళినదళాక్షిరో
సమ్మతిమీరగ సకలసిరులొసగు॥ నమ్మి॥

చరణములు.

హిమాచలతనయ యుమామహేశ్వరి
కుమారజననినీ సమానమెవరిల॥ నమ్మితి॥౧॥

శరణుశరణని మొరలిడితినను
కరుణజూడుమిక పరమపావని॥ నమ్మి॥ ౨
ధరనమ్మద్దులే ట్పురనివాసవర
హరినిగోరితిని పరిణయముజేయు॥ నమ్మితి॥ ౩

మంగళహారతి బిలహరిరాగం- ఆదితాళం.

పల్లవి.

మంగళమని మంగళమని మంగళమనరె
మంగళమని పాడరే శుభాంగనలారా

అనుపల్లవి.

రంగుపచ్చెరములగొని రమణలెల్లగుమిగూడియు
పొంగుచుజగదీశ్వరియౌ పువ్వుబోణిగౌరికిజయ॥ మం

చరణములు.

మహిషాసురమర్దనికిని సహజానిమలగాత్రికి
అహిపతిభూషణుసతికిని ఆర్యాదాక్షాయణికినిజయ॥మం॥౧॥
హిమవంతునిప్రియసుతకును శమదమగుణధారిణికిని
కమలాశ్రితచండికకును కాళికినిమృడానికిజయ॥ మం॥౨॥
ధరనువెలయుమద్దులేట్పురి దాసవరులదయనేలిన
సరసీరుహదళనేత్రికి. శర్వాణిభవానికిజయ॥ మం॥ ౩

—:o:—

వ॥ అనిగౌరీదేవికిమ్రొక్కి పతులతోడంగూడిన బ్రాహ్మణభార్యలకుల వణాపూపంబులును తాంబూలకంఠసూత్రంబులును ఫలంబులునిత్తుణుండ! బులును నిచ్చి రుక్మిణీదేవి వారలంబూజించిన॥ *

—:o:—

గీ॥ వారలుత్సహించివలనొప్పదీవించి । శేసలిడిరియువతిశిరమునందుం
సేసలెల్లదాల్చి శివవల్లభకు మ్రొక్కి । మానని యతిమానిమగువ వెడలె॥

వ॥ యెట్లనిన॥ *

—:o:—

కీర్తనం—కమాసు రాగం - ఆదితాళం.

పల్లవి.

వెడలివచ్చెను రుక్మిణీ శ్రీగౌరిమందిరము॥ వెడలివ॥

అనుపల్లవి.

కడువడినందెలు ఘల్లుఘల్లుమన
పడతివేగమున భాసురమొప్పగ॥ వెడలి॥

చరణములు.

సంతసమొప్పగ - ఆసఖియయొప్పెమద - దంతియోయనగా
కంతునిబాణమొ కారుమెరుపొ చే
మంతిపూవుల బంతియొయింతియొయన॥ వెడ॥౧

వెన్నెలాసోగయో-కలహంసయొ-వన్నెబంగరుబొమ్మయొ
చెన్నుగమరునిరా చిలుకసాంబ్రాణియొ
కన్నువయోసుర కన్నెయోయనగ॥ వెడలి॥౨

యీశానునిసతియో- యింద్రాణియో-రతియోభాసురసరస్వతియో
వాశిగనీధర శేషాదాసుని
దోషమడంచిన కేశవుసతియన॥ వెడలి॥౩

తోహరా॥యివ్విధముగ శ్రీగౌరిమందిరము-వెడలెనురుక్మిణియపుడు ।
నవ్వనజాక్షియు మెరసె మేఘమున-నగపడు మెరువుయనంగడు॥ ౪౭
కదలివచ్చుకమలాక్షినిజూడగ - కాముబాణమనమొందీ।
యవరుసటులనారాజులువ్రాలిరి - యాధరపైభ్రమజెంది॥ మం॥౪౮

వ॥ ఇట్లు మేఘమధ్యంబున వెలువడి విలసించు క్రొక్కారు మెరుంగు తెరంగుననుమరియు ననేకవిధ ప్రభాభాసమానమై యిందుధర సుందరీ మందిరంబు వెడలి వీరమోహినియై చనుదెంచుచున్న సమయంబున నయ్యింతి దరహాసలజ్జావలోకనంబులంజిత్తంబులేమరి ధైర్యంబులుదిగనాడి గాంభీర్యంబులువిడిచి గారవంబులుమరచి చేష్టలుమాని మొరుకలుడిగి యాయుధంబులుదిగవైచి గజతురగరథారోహణంబులు సేయనేరక రాజులెల్ల నేలకు వ్రాలిరావేణీ లోచన తనవామకరనఖంబుల నలకంబులుదలంగఁద్రోయుచు నుత్తరీయంబుజక్కనొత్తుచు గడకంటిచూపులం గ్రమంబున నారాజలోకంబునాలోకింపుచు॥ *

.:o:.

కీర్తనము— ముఖారిరాగము - రూపకతాళము.

పల్లవి.

కనిమెనురుక్మిణీ - తన - కన్నులారా-శ్రీకృష్ణుని॥కనిమె॥

అనుపల్లవి.

మనమునలజ్జయు మరిభయోత్సాహము
పెనగొనుచుండగ ప్రేమచెలంగను॥ కనిమె॥

చరణములు.

శంఖుచక్రధరుని చారుతరవక్షుని
పంకజనేత్రుని పరమదయాళుని॥ కనిమె॥ ౧॥

అంబుజనాభుని యమృతరసభాషు - పీ
తాంబరధారుని దానవకులరిపు॥ కనిమె॥ ౨॥

నీలమేఘశ్యాము శ్రీలలనాలోలు - గో
పాలుకరుణాల వాలుగుణశీలు॥ కనిమె॥ ౩॥

శ్రీరమణీమణియై చెన్నొందుముద్దులే
దూరుసవెలసిన మేరువధీరుని॥ కనిరె॥ ౪॥

.:ం:.

శా॥ కనియెన్ రుక్మిణిచంద్రమండలముఖుం గంఠీరవేంద్రావలగ్ను। నవాంభోజదళాక్షు జారుతరవక్షున్ మేఘసంకాశదేహునగా। రాతిగజేంద్రహస్తనిభబాహుంజక్రి పీతాంబరున్ఘనభూషా। న్వితుగంబుకంఠువిజయోత్కంఠున్ జగన్మోహనున్॥ ... ... *

వ॥ ఇవ్విధంబున రుక్మిణీదేవి శ్రీకృష్ణమూర్తినింజూచి తదీయరూపవయోలావణ్యవైభవగాంభీర్యచాతుర్యతేజోవిశేషంబులకు సంతసించి మనోభవశరాక్రాంతయై రథారోహణంబుగోరుచున్న వరారోహంగనుంగొని యయ్యవసరంబున॥ *

శ్రీకృష్ణుండేతెంచి శత్రురాజులుజూచుచుండ
రుక్మిణీదేవినింగొనిపోవుట.

కీర్తనం—బిలహరిరాగం - ఆదితాళం.

పల్లవి.

యరుగుదెంచెనుకృష్ణుడు వేడ్కమీర॥ యరుగు॥

అనుపల్లవి.

యరుగుదెంచెనుకృష్ణుడు యదుకులాంబుధిసోముడు
సరసిజాక్షుడుశంభువినుతుడు సకలగుణసంపన్నుడగుహరి॥ యరు॥

చరణములు.

మదినిసంతసమొప్పగ - భీష్మకరాజ సుతయారుక్మిణిజూడగ

సదయుడగుచుగజవరదుడా   సన్నుతాంగినికనులజూచుచు
హృదయమునదలపోసెనివ్విధి   యువిదనిలనేనెరుగననుచును॥ యు॥

వదనచిహ్నములెన్నగ-విభ్రుపల్లుల- విధముసొబగగునుబాగా
సతముపదహారేవేలగోపిక   సఖులమెలగితిగానినందొక
ముదితకైననునీవిలాసము.   వెదకిననులేదామెననుచును॥ యు॥౨

ధరనుముద్దులేట్బురిని - దాసులనుసే-దయనేలినశ్రీహరిని
సరగుననునీసభలనమమను   చనినెలతగొనసమయమగునిది
నిరతముగనీనుదతినేలిన   నేర్పువడయుదుభూవిననుచువడి॥ యు

—:o:—

తోహరా॥అంతటశ్రీకృష్ణుండువచ్చుటయు-అతివమిగులజూచియును.
సంతసమందియుశిరమునువంచెను-సఖియశిగ్గుతోగుతను॥మం॥ ౪౮
అందరురాజులుజూచుచునుండగ - యతివనుగొనిముదమునను।
పొందికగనుతనరథముననిడుకొని - పోవుచుండెనంతటను॥ మం॥౪౯
వెంబడిగాబలరాముడునడిచెను - యెదువులనంవరిచేరి।
సంభ్రమముగనుచనుచుండిరినవలను - సరగునరాజులుమీరి॥ మం॥౫౦

—:o:—

వ॥. ఇవ్విధంబున యారుక్మిణీదేవి సౌందర్యాతిశయంబులంగని మనో త్సాహుండగుచు పరిపంథిరాజలోకంబులు చూచుచుండ మందగమనంబున గంధసింధురంబులీలంజను దెంచి పేరవంబులనడిమిభాగంబు గొనిచను కంఠీరవంబు [illegible] వడి * నిఖిలభూపాలగణంబుల గణింపక తృణీకరించి రాజకన్యకందెచ్చి హరి తనరథంబుమీదనిడుకొని భూనభోంతరాళంబులునిండశంఖంబు బూరింపుచు బలభద్రుండును తోడునడువయాదవవాహినీపరివృతుండై ద్వారకానగరమార్గంబు బట్టిచనియె నంత * జరాసంధవశులైనరాజులందరు హరిపరాక్రమంబువిని సహింపనోపక॥   *

జరాసంధాదిరాజులెల్లగుములై శ్రీకృష్ణునిపైసమరంబునకేతెంచుట.

మ ॥ ఘనసింహంబులకీర్తి నీదమృగముల్ గైకొన్నచందంబునన్ । మన కీర్తుల్ గొనిబాలదోటకాఁడును నున్మాదంబుతో గోపకుల్ । చనుచున్నారదె శౌర్యమున్నటికిమీశస్త్రాస్త్రముల్ గాల్పనే । తనుమధ్యన్విడిపింపమేసినగరే ధాత్రీజనుల్ క్రంతలన్॥ ... ... *

—:o:—

వ॥ ఘనమృగంబులై యొప్పంబడు సింహంబుల పరాక్రమంబులన్ హరిణమృగావళులాదిగాగలస్వల్పజంతువులల్పంబుగావించిన తెరంగునంమన పరాక్రమంబులన్ గణింపక శ్రీకృష్ణండు యాదవసేనలంగూడి రుక్మిణిం గొనిపోవుచున్నవాడల్లవో నికన్ నీశస్త్రాస్త్రంబులన్ దహింపనే యట్లుగాకుం డ నయ్యాదవులంజయించి యమ్మగువన్విడిపింపలేనట్లులైన నిప్పుడమింగలజనులెల్లంపకపకన్ నగియుంగేళిజేయకుందురే యనియొండొరులన్బురిగొల్పుకొని రోషంబులువ్యాదయంబులన్బ్రవగుదుండ నయ్యవసరంబున॥ *

కీర్తనము—ఆరభిరాగము - ఆదితాళము.

పల్లవి.

రాజవీరులరుగుదెంచిరి-జరాసంధాది- రాజవీరులరుగుదెంచిరి॥

అనుపల్లవి.

రాజవీరులరిగిరవుడు   రణసమేతులగుచును-బహు
(ద్రుత) తేజముమీరగచెలగుచు   తీక్షణమగుశరములగొని॥ రాజ॥

చరణములు.

యదువంశోత్తముడగుశ్రీ   పతిభీష్మకసుతగొనుటకు

మదికూర్మిరము చెలగగ బహు
మదగజతురగములనుమరి   రథసేనలగుమిగూడియు॥   రాజ॥౧

అదొచూడుడిసంతసమున   మదిరాక్షినిగై కొనిచను
యమువుంగవునణచియు నా
ముదితను చైద్యునకొసగియు   మోదముగాంచెదమనుచును॥ రా॥౨

వాసిగధరమద్దులేట్   పురీశుడగుచు వెలసియుతన
దాసుడైన శేషయ్యకు
దోషముబాపినహరియని .   లేశముదలచకదూరుచు॥   రాజ॥౩

తోహరా॥యివ్విధముగజరాసంధాదులు - యుద్ధమునకు వెడలిరిచూడా।
నివ్వీరులసైన్యంబులుగదలెను - నలుదిక్కులు చెదురాడా॥మం॥౫౧
వనరుగనప్పుడువారిజాక్షునీ - ప్రచ్ఛేదమనుచును వేగా।
అనలముపైకొనివచ్చుమిడుతవలె ఆగ్రహంబుతోన్వడిగా॥మం॥౫౨
మనమునసంతోషంబుప్పొంగుచు - మన్మధుతండ్రికెదిరి।
కనుబొమలునుముడిబడుచునుండగను-కడురోషముతోననిరి॥మం॥౫౩
నిలునిలురాసీకింతపౌరుషము - నెలతనుగొనిపోవగనుక్
పొలువుగపోరిజయింతువురా రా-ఘువిబలవంతుడవైనక్॥మం॥౫౪
లేనిమెడలయిపుడతిత్వరగనుయా - లేమనొసగిశరణనుము।
మానితముగమర్యాదవహించియు- మన్నించెదమిదినిజము॥మం॥౫౫

వ॥ యివ్విధంబున జరాసంధాదుల నేకవిధంబుల పౌరుషంబులాడుచుశ స్త్రాస్త్రాణంబులువహించి ధనురాది సాధనంబులుధరియించి తమ తమ చతురంగబలంబులంగూడి యదువీరుల వెంటనంటందాకి నిలునిలుండని ధిక్కరించి పక్కి ముక్కు మిగిలి మహీధరంబులమీద సలిలధారలు గురియుధారా

ధరంబుల చందంబున బాణవర్షంబులు గురిసినయాదవసేనలంగల దండనాధులు కోదండంబులెక్కిడి గుణంబులు మ్రోయించి నిలువంబడిరప్పుడు॥

—:o:—

క॥ అరిబలభటనాయకముల హరిబలములు గప్పబడిన నడరెడుభీకతి। హరిమధ్యసిగ్గుతోడను హరివదనముగాంచెచకితహరిణేక్షణియై॥

వ॥ ఇట్లిరుబలంబులేకంబులయి గదిసినంగని భయభ్రాంతురాలగుచు రుక్మిణీదేవి సిగ్గుతోడంగూడి సాక్షాత్ భగవంతుండగు శ్రీకృష్ణునివదనంబునుం గనినంజూచి హరియిట్లనియె॥ ✻

—:o:—

కీర్తనము-సురటరాగము- ఆదితాళము.

రగడననుసరించినది.

పల్లవి.

పంకజముఖిచూడూ - యీకలహము - పొంకముతోనేడూ॥

అనుపల్లవి.

యంకువగననీ యద్వీపతులునను
శంకబెట్టకను చనుదెంచెదరదొ॥ పంక॥

రగడచరణములు.

అంగచోళకసర - హాటకొంకణ - కళింగచేది - కర్నాటకబర్బర ✻ కుంతలద్రావిడ - కొంకణమాళవ - సంతసమవ్రహాం- చాలపుళిందయు✻ మగధపాండ్యశా - ల్మలసౌరాష్ట్రియు - అగణితమగు - అయోధ్యఘురాం ధ్రయు ✻ వంగయవనమళ - యాళఘూర్జరి - శంగగుకాశ్మీర - రాజాధిపులున ✻ అతిబలాఢ్యులగు - అసురజనములును - చతురతగలిగిన - సై

న్యముతోడను ॥*॥ రథతురంగములు - రణభేరులుమరి - మదగజంబులతి - మదమునగదలగ * ఆలవట్టములు - అనువగుధ్వజములు - వేలసంఖ్యలను- వెలయుఛత్రములు * చామరములువిం - జామరంబులును - ప్రేమమీరగ ల - బిరుదులతోడను * కొమరుమిగులభట - కోటులుగొలువగ - రమణీ యవాద్య - రవములుచెలగగ ॥*॥ పరిఘపట్టస - ప్రాసఖడ్గము - ద్గరత్రి శూలములు - గదాశక్తితో * మరకవచములు - మరియునుబాకులు - క రవాలమూది - గలనాయుధములు * వారుణాగ్నేయ - వాయువ్యబ్రహ్మ- పురగహైంద్రాస్త్ర - గరుడాస్త్రంబుల * రథములనిదుకొని - రంజిల్లు చుబహు - మదోన్మత్తులై - మరిమరిబలుకుచు * ధరనుమద్దులేడ్ - పుర హరియనినను -యెరుగకవచ్చెదు - వీరులగనుమిదో * ప్రకటితముగనా - బాహుబలమునే - యిక త్రిలోకముల - కెరుకజేసెదను *॥ (పంకజము ఖి)

—:·:—

వ॥ అనియిట్లు రుక్మిణీదేవిని హరియూరడించెనని చెప్పి పరీక్షిన్నరేం ద్రునకు శుకయోగీంద్రుడిట్లనియె॥ *

—:o:—

తోహరా॥అంతటబలరాముండును మొదలగు - యదువీరులుగూడి।
సంతసముగజరాసంధుని - సమూహాముపైనబడి॥ మం॥ ౫౬

పరిపపరివిధములసమరము జేయుచు పరిమార్చిరితమరిపులా।
సురులునుదివమునజూచుచుండిరా- చోద్యములనుతమకనులా ॥ ౫౭

కరిసంఘుంబులనడుమను వెలసెదు-కంఠీరవంబుపగిది
సరసిజాక్షుడాశత్రురాజులను చంపసాగెశక్తికొలది॥మం॥ ౫౮

మెచ్చవశముగాదాపరాక్రములయేరికైనధరామీశా।
విన్నునుతరుగదుయిరుసమూహాముల-కన్నులగనినతమాషా ॥ మం॥

రథగజతురగములను రాక్షసులను రట్టించియు మరినకటా।
మందముతో దన్నృపతుల సేనల - నిర్మూలము జేయగ నవుడా॥ మం॥ ౬౦

రక్తమాంస ఖండములు నిండగను - రాజబలము ధరబడగాన్ ।
రక్తిగ భూతపిశాచ బేతములు - రయమున దినుచుండెను గాన్ ॥ ౬౧

అబ్బాణపరంపరలకు నిలువక - నాయదువీరులు చూడన్ ।
తబ్బిబ్బులాడుచు పారిరి రాజులు - తమ ధైర్యములిడ నాడన్ ॥ మం॥ ౬౨

చ॥ మగుడి చలించి పారుచును మాగధముఖ్యులు గూడి యొక్కచో।
వగచుచు నాలి గోల్పడినవానికి ప్రియంగడు వెచ్చనూర్చుచుం।
మొగమున దప్పి దేరద మమందట బొక్కుచునున్న చైద్యుతో।
బగతుర చేతిలో బడక ప్రాణముతో డుతనున్నవాడ వే॥ *

—:o:—

వ॥ ఇట్లనేక విధంబుల యిరుబలంబులందొకరొకరింగదిసి రణంబుసలుపుచున్నయెడ కొంతతడవునకు నయ్యాదవోత్తములచే విడువంబడు బాణాగ్నికణంబులకుం నిలువనోపక జరాసంధాది రాజవీరులెల్లం సమరంబును చాలించి తామేతెంచిన తెరువంబట్టి మరలిజనిచని కొంతవోవునకు ఆయాసాచిత్తులయి నిలువంబడిరయ్యెడ నొక్కచోటునందనేక విధంబుల వగచుచు తనమగువంగోలుపోయిన చందంబున చింతాక్రాంతుండై సొక్కియున్న శిశుపాలునింగని మగధదేశాధిపతియగు జరాసంధుండిట్లనియె॥ *

—:o:—

జరాసంధాది రాజులు శిశుపాలుని పరితాపంబు నివారించుట.

—:o:—

గీ॥ బ్రదుకవచ్చు నొడల ప్రాణంబులుండిన బ్రదుకు గలిగ నేని భార్యగలదు। బ్రతికితివు భార్య పట్టు దైవమెరుంగు వగవవలదు చైద్య వలదు వలదు॥

వ॥ ఓశిశుపాలా యీదేహంబున ప్రాణంబులుండినయన్నిదినంబులనైనం బ్రదుకవచ్చును అట్లుబ్రతికినపిదప నెచ్చటనైనంగని యొకపడతిని వివాహంబుజేసికొనవచ్చును దైవానుకూలంబేకాని యితరంబేమియులేదుగాన నీవేలవగచెదవని మరియునిట్లనియె॥ *

కీర్తనము—శ్యామారాగము - చాపుతాళము.

ఖండికలు.

వినుమయ్యశిశుపాల వేగ్రజెప్పెదనునీ
మనమునశోకమేలా-శిశుపాలానీ-మనమునశోకమేలా॥ విను॥

ఘనుడుశ్రీకృష్ణుడు కరుణావిధేయుడు
కనకాంబరధరుడు- శిశుపాలా- కనకాంబరధరుడు॥ విను॥

పన్నగదానవి పాలనుగోలియా
చిన్నివయసునదునిమెను-శిశుపాలా చిన్నివయసునదునిమెను॥ విను॥

మూడవమాసమున ముదమునవాడుచు
మూధుశకటున్నణచెను-శిశుపాలా-మూధుశకటున్నణచెను॥ విను॥

యేడాదిబాలుడై యెగసితృణావర్తుని
మెడబట్టుకొనిగూల్చెను-శిశుపాలా- మెడబట్టుకొనిగూల్చెను॥ విను॥

ప్రకటితముగరోల బంధించమద్దుల
అకలంకమునగూల్చెనూ-శిశుపాలా-అకలంకమునగూల్చెనూ॥ విను॥

పశువులమేపుచు బకుడుమొదలగురా
క్షసులయమపురికనిచెను-శిశుపాలా-రాక్షసులయమపురికనిచెను॥ వి॥

జననినిబొంకించి చనియాకాళింగుని
ఘనమెల్లనుదీసెను-శిశుపాలా - ఘనమెల్లనుదీసెను॥ విను॥

శిలలయిందు ద్రిదుగురియ జేయగ గనిగిరిని
చెలగి వ్రేలనునిల్పెను - శిశుపాలా - చెలగి వ్రేలనునిల్పెను॥ విను॥

పదియార్వేలగోప సుదతుల నేలిన
మదనగోపాలుండగును-శిశుపాలా-మదనగోపాలుండగును॥ విను॥

యివిగాక కంసుని పదిమూడేండ్లకులోన
వధియించెను బలమున-శిశుపాలా-వధియించెను బలమున॥ విను॥

అతనిని గెల్వనీ క్షితిలోన సమధీరు
సతము వెదకిన లేడు గా-శిశుపాలా-సతము వెదకిన లేడుగా॥ విను॥

మన మెల్లరెంతటి ఘనము గలిగినట్టి
మనుజులమగుదుమోయి-శిశుపాలా-మనుజులమగుదుమోయి॥ విను॥

ప్రాణాములుండిన పడతి దొరకకపోదు
మానహీనము వగచుట-శిశుపాలా-మానహీనము వగచుట॥ విను॥

సిరతము మనమేలు శాశ్వులకును చనుట
సరియగును మదినెంచగ-శిశుపాలా-సరియగును మదినెంచగ॥ విను॥

ధరను మద్దులేటి పురినీ వెలయు దాస
వరదుడగును స్థిరముగ-శిశుపాలా-వరదుడగును స్థిరముగ॥ విను॥

—:0:—

వ॥ అనియిట్లు శ్రీకృష్ణుని వృత్తాంతం బెరింగించియు వెండియు నతని కిట్లనియె॥ *

శ్లోకము.॥ హరిణాపి హరేణాపి బ్రహ్మణాపి సురైరపి
లలాటలిఖితా రేఖా పరిమార్ష్టుం నశక్యతే॥

వ॥ విష్ణువు చేతగాని ఈశ్వరుని చేతగాని బ్రహ్మ చేతగాని యితరులైన దేవతల చేతగాని నొసట వ్రాయబడిన వ్రాత తుడిచి వేయనలవిగాదు గాన యత్నానికై వగచుట నప్రయోజంబులని మరియునిట్లనియె॥

తోహరా॥ శ్రీమన్నారాయణుడా కృష్ణుడు - శిశుపాలుడ చెప్పెదను।
ప్రేమమీరన నాయాదిలక్ష్మియగు - భామను తా గైకొనెను॥ మం॥ ౬౩

సలలితముగ మధురాపురంబుపై - సప్తావశమారులను।
బలములతో నే పోవగనీతడు - బలమణచెను మరినన్ను॥ మం॥ ౬౪

కామపాలు చేపట్టుబడగనీ - కృష్ణుడు కరుణను విడచెను।
క్రమ్మరసిరువదియూడక్షోహిణి - కడుబల సైన్యములను చేరె॥ మం॥ ౬౫

పదునెనిమిదో తూరున నే వచ్చియు - పగతులనందరి తరిమి।
విదితముగను నే విజయము గొంటని - యిచ్చ జేర్చి నీ విను మీ॥ మం॥ ౬౬

కాలము మంచిదిగను కృష్ణుని - గెలచెమనలనిప్పుడును
నేలను సింహమునకు శోకంబులు మరి - నీకు చైద్యవిడుమనెను॥ మం॥ ౬౭

వ॥ అనియిట్లు జరాసంధుండు నతనియొద్ది రాజులును శిశుపాలుని పరితాపంబు నివారించి తమ తమ భూములకుం జనిరి శిశుపాలుండును నుచరి సేనాసమేతుండై తననగరంబునకుం జనియె ॥ నంతరుక్మియనువాడు కృష్ణుండు రాక్షసవివాహంబున దనచెలియలింగొనిపోవుటను సహింపకనే కాక్షోహిణి బలంబులతోడ సమరసన్నాహంబున న్వెడలె నెట్లనిన॥

శ్రీకృష్ణుండు రుక్మిణీదేవింగొనిపోవ నెరింగి
రుక్మియనువాడు సమరంబునకేతెంచుట.

కీర్తనము - కరహరప్రియ రాగము - రూపక తాళము.

పల్లవి.

రుక్మడు వెడలెను బహు రూఢిమీరగాను వేగ॥ రుక్మడు॥

అనుపల్లవి.

నిక్కముగనునీలవర్ణ   నుక్కణగించెదననుచును
(దుర్త)గ్రక్కునరదమెక్కియుబహు   నిక్కులు బేర్లుచునువడిగ॥రుక్మి॥

చరణములు.

సారధినవ్రుడుఁజ - బిలచియు - సరగునతోలుమురధమని
ధీరతతోడఁ ... ... *
ఘోరశరములనుబూనియు   క్రూరముతోడనువేగమె
నీరజనేత్రుండనిమది   నెంచకబహుదూషింవుదు॥రుక్మి॥౧॥

బల్లిదుడగునే - నాడిన - వంశముపదుగూరిరాజుల
కల్ల జేసినీ ... ... *
గొల్లడునాచెల్లెలగొని   యుల్లాసముమీరగాను
అల్లదొచనుటయుగనుమటు   అతిత్వరచనవలెననుచును॥ రుక్మి॥౨

హరుడగుగాని - లేకను - సరసిజభవుడైననుమరి
నిరతముగాసి ... ... *
ధరమద్దులేద్పురివెలసిన   దాసవరదుడగుగానీ
స్థిరముగనతనినినణచెద   చెలువుమీరననిబలుకుచు॥ రుక్మీడు॥ 3

వ॥ అనియిట్లు నారుక్మిహరికొలంచి నెరుంగక సారధినదలించిరధంబుగూడందోలించి గోపాలకవెన్నముచ్చ నిమిషమాత్రంబు నిలు నిలుమని తిర్గసక్కరించి బలువింటనారిసంధించి మూడువాడి తూపులహరినినొప్పించియిట్లనియె॥ *

సీ॥ మాసరివాడవామా పాపగొనిపోవ యేపాటిగలవాడ వేదివంశ।
మెందుజన్మించితి వెక్కడ పెంగితి వెయ్యదినడువడి యెవ్వ డెరుగు మానహీను

డవీవు మర్యాదలెరుగవు మాయగైకొని కానిమలయరావు। నిజరూపము నశత్రునివహంబుపైఁబోవు వశుధీశుడవుగావు। వావిలేదు కొమ్మనిమ్మునీవు గుణరహితుండవు విడువువిడువవేని విలయకాలశిఖిశిఖాసమాన శితశిలీముఖముల గర్వమెల్లఁగొందు కలహమందు॥ ... ... *

వ॥ వెండియునిట్లనియె॥

కీర్తనం — యెదుకులకాంభోదిరాగం - ఆదితాళం.

పల్లవి.

వాదేలనోయదుకు లాధమనీకు॥ వాదేల॥

అనుపల్లవి.

నీదుకులమునాలో భేదామైయుండగ
మాదయనొసగక మరియుమ్రొచ్చిలించి
నాదుసహోదరిని న్యాయమగానిపోవ
సాధుజనులకిది సహజమేర-ఔర॥సాధూ॥వాదే॥

యేవగనైనను యింతినొసగినన్ను
బ్రోవుమనుచుశరణు బొందితివేని
యీవసుధనుకొన్ని యేండ్లుబ్రతుకుదులేక
నావల్లహతమాట నదితప్పదు ఔర॥ నావల్ల॥వాదే॥

ధీరుడవైయున్న పారకనాకోర్క
వీరసమరమునకు శూరుడనిలుమర
ధారుణిమద్దులే దూరవెలయుహరిగ
కోరిపలుకనేల గొల్ల వాడ-ఔర॥కోరిపలు॥వాదే

—:o:—

శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణ సంకీర్తనలు.

ద్విపద.

అనియివ్విధంబున యారుక్మిడవగ-వినికృష్ణుడంతట వేటొక్క-తోనగియు *
యొక్క-బాణంబున విల్లునుద్రుంచి - గ్రక్కునయాతనిగర్వమువదలు * న
టులయారిట మేను నాటగవేసి - పటుతరముగనెనిమి దిటఘోటకముల *
సారధిరెంటనుసంహరించియును - కరమర్ధిమూడింట ఘనపతాకమును *
తునియలుజేయగాతొడరివేవేగ - కనిరుక్మిణుమరోషకలితుడైనంత * మరి
యొక్క-విల్లందమాధవుడెంగి - గురుతుగాచూపట్టి కొట్టగదునిగ* వెండి
య్యునింకొక్క- వేటొ-గుధనువు - దండధనునివలె తడయకబట్టి* ఘనకలుజే
యనం తనుదురాత్మకుడు - కనులనిప్పులువాఱలకడుఘోరమగుడు * పరిఘ
పట్టసశూలప్రాసకరవాల - ము - ద్గరభిండివాలతోమరత్రిశూలాది * గాక
లనాయుధంబులనెన్నిగొనిన - వేగమెనన్నిట విరిగనురికె * అంతటపా
రక అతిధీరుడగుచు - చెంతనుండెడుగదచెయిబట్టిలేచి * అవలమూపైకొని
యాగ్రహంబునను- వెనుకటిగతిగానకనువచ్చుమిడుత * విధమునకృష్ణునిరధ
ముపైనుమికి - పదపడిఖడ్గముల్ బలునాయుధముల* పొడిపొడిజేయనప్పు
రుషోత్తముండు - కదువడికోపంబు కబలిరానంత * ఘనమగుఖడ్గంబుకర
మునబూని - మనమునునతనినిదునుమగనిపుడు * ననువగునిదియనినడుచుచు
న్నంత - కనిరుక్మిణీదేవికదలినేతెంచి * సదమలమతితోడ సారసగర్భు-
మృదుపదములబట్టిముదితయిట్లనియె॥ *

—:o:—

వ॥ ఇవ్విధంబున రుక్మరుండు హరిచే సారధినిం సకలాయుధంబులం గోలుపోయి రధంబుడిగ్గిపారిపోకధీరుండగుచు తనకరంబునవొక్క- ఖడ్గంబు బూనిదహనానలంబుసైంబమిడుతచందంబున యాకృష్ణురధంబుపై ధుమికి ఖడ్గకవచంబులంచూర్ణంబుజేసిన సహింపకమేనుంగులుచెదర నడిదంబువెరికి జళిపించివానిశిరంబుదెగవేసియెదునని గమకించి నడుచుచున్ననడ్డంబువచ్చి రుక్మిణీదేవి హరిచరణారవిందంబులు పట్టుకొనియిట్లనియె॥ *

సహోదరుండగు - రుక్మినివధింపబోవు
శ్రీకృష్ణునితో రుక్మిణీదేవి చంపవలదని నుతించుట.

మత్తకోకిలకీర్తనము.

యమునాకల్యాణిరాగం - అటతాళం,

పల్లవి.

సన్నుతించెదాననుయో సారసాక్షుమనవివిను॥సన్ను॥

అనుపల్లవి.

(మ్రిత)పన్నగపతిశయనదేవ పంకజసంభవనుతహరి॥ సన్ను॥

చరణములు.

నిన్నునీశ్వరదేవదేవుని నిర్ణయింపకలేకయో
సన్నుతామరకీర్తిశోభిత సర్వలోకశరణ్యమా
యన్నయీతడు నేమజేసె మహాపరాధమునీయెడన్
నన్నుమన్ననజేసికావుము నాథనాథదయానిధేహరి॥సన్ను॥ ౧

కల్ల గాదనివిన్నవించుట గాదువల్లభయీతనిన్
బల్లిదుండెగజూచితేనియు భాగ్యవంతులమైతిమా
కల్లుడయ్యెముకుందుడీశ్వరు డంచుమోదితులైనమా
తల్లిదండ్రులుపుత్రశోకము చొచ్చిచిక్కదరీశ్వరా-హరి॥సన్ను॥

వ॥ ఓదేవా మిమ్ముంసాక్షాత్ పరబ్రహ్మస్వరూపుండవని యెఱుంగక మాయన్నయగు నితండు మహాపరాధంబు గావించెంగాబోలు నీసమయంబున నాయెడంగృపజేసి నితనిందునుమక రక్షింపుండని ప్రార్థించెదన్ అట్లుగాక నితనింబరికొల్పితిరేని సాక్షాత్ భగవంతుండగుహరియేమాకల్లుం

డామెనికంగొరతయేమనిసంతోషించుచుండెడి. మాతల్లిదండ్రులాసంతోషం
బుమాని పుత్రశోకంబునంజిక్కుదురీశా॥ *

—:o:—

కీర్తనము—ఆహిరిరాగము - అటతాళము.

పల్లవి.

మనవినివినరాదా మానితగోవిందా-ముకుందా॥మన॥

అనుపల్లవి.

ఘనముగయదువంశంబున వినుతికెక్కనవతీర్ణించుచు
మనమలరగనన్నుగొనిన కనకాంబర ధరణా-శ్రీరమణా॥ మన॥

చరణములు.

సన్నుతసుచరిత్రా సరసీరుహనేత్రా-స్తుతిపాత్రా (స)
పన్నగపతి శయననాదు విన్నపమాలించియునను
మన్ననజేసియునికమా. యన్నను కరుణించు-మన్నించు॥ మన॥

సురమునిగణవినుతా సూరిజనపవిత్రా-శివమిత్రా (సుర)
హరియగుభగవంతుడుమా కల్లుడౌనని ముదమున
మురియుదుమాతలిదండ్రులు మోదమువిడిచెదరు చిక్కెదరు॥ మన॥

ధరవెలసినశేష దాసమనోల్లాసా-వికాసా (ధ)
పరమపురుష భవవినాశ పరమదయానిధేశ్రీకర
కరివరదవిధాత జనక గిరిధరకృపలేదా-శ్రితమోదా॥మన॥ 3

మ॥ అనిడగ్గుత్తికతో మహాభయముతో నాకంపితాంగంబుతో । వినత
క్రాంతముఖంబుతో శృతిచలద్వేణీకలాపంబుతో । గనుదోయింజడిగొన్న
బాష్పములతో గన్యాలలామంబు । మ్రొక్కెనరుక్మిం దెగ్రవేయాబోకమగిడెన్
గృష్ణుండురోచిష్ణుడై॥ ... ... *

వ॥ ఇట్లనేక ప్రకారంబుల శ్రద్ధాభక్తివినయంబుల రుక్మిణీదేవి నభ్భగవంతునిం బ్రార్థింప యమ్మానిని మృదుమధురవచనంబులం గరుణించి నా దురాత్మకుండగు రుక్మినివధించుట మానిక్రోధంబువిడనాడెనంత॥ ✽

శ్రీకృష్ణుండు రుక్మినివధించుటమాని

యతనికినవమానంబు గావించుట.

తోహరా॥ ఇటులవధించక బావారంమని- వేళిమిగా బిలచియును।
పటుతరముగబంధించియునవుడు- బహునగవులనగచుచునూ॥ ౬౮

ఒకకత్తియుచేపట్టియుగొరిగెను - యొకచెంపనుగడ్డమును।
వకపార్శ్వముగనుతలయును- మూతియువక్రపరచివిడువగను॥ ౬౯

-:౦:-

వ॥ ఇవ్విధంబున రుక్మిణీదేవి సహోదరుండగు రుక్మింజంపుటమాని యోబావారంమని చిరునగవునగు దుహాసింబట్టి బంధించి గడ్డంబును మీసంబు నుందలయును నొకకత్తివాతియమ్మున రేఖలువారంగొరిగివిరూపింజేసె॥ ✽

తోహరా॥ అంతటయదువులుపరసైన్యంబుల-యదరదోలివచ్చిరిగాక।
నంతకృష్ణరథచెంతకట్టుబడి-నడలురుక్మణునికనగాక॥ మం॥ ౭౦

కదలివచ్చిబలభద్రుడునాతని - కట్లనువిడచియుమరియుక।
హరినిజూచియునుబలికెనునీకిది - యనువగునామదేయురయక॥ ౭౧

-:౦:-

వ॥ అంతట యదువీరులు పరసైన్యంబులంబారదోలి తత్సమీపంబున కువచ్చిరప్పుడు హతప్రాణుండై కట్టువడియున్నరుక్మింజూచికరుణజేసి బలభద్రుండు బంధంబువిడిచి హరిడగ్గరియిట్లనియె॥ ✽

బంధువుండగు రుక్మినవమానించుటకుం దగదని శ్రీకృష్ణునితో బలభద్రుండు బలుకుట.

క॥ తలమనక భీష్మ నందను తలయునుమూతియునుగొరుగదగవే బంధుం।
దలయునుమూతియుగొరుగుట దలదరుగుటకం బెతుచ్ఛతరముమహాత్మ॥ *

తంగచపాటవణామెట్టు, కాపిరాగం-అటతాళంబావు.

పల్లవి.

గోపాలకృష్ణా-గోపాలకృష్ణ గోవర్ధనధరణ-గోవర్ధనధరణ॥
శ్రీపతేమునిపాలన - వినుమా- గోపకులోద్ధారణ॥ గోపాల॥

చరణములు.

కంసమదహరణ-కంసమదహరణ కాంచనచేలన-కాంచనచేలన
అంచితమెరుగకనా - రుక్మిణు - హింసించతగవగునా॥ గోపా॥ ౧

పంచశరుజనక-పంచశరుజనక బంధువుండనక-బంధువుండనక
మంచితములేకా - సరియే - నెంచిబంధించిగొరుగా॥గోపా॥ ౨

ధరమద్దులేట్పురి-ధరమద్దులేట్పురి దాసవరదహరి-దాసవరదహరి
కరుణజూడుమురహరీ-యతనిని- కమలనాభశౌరీ॥గోపాల॥ 3

—:o:—

వ॥ ఇట్లుబలరాముండు రుక్మణుని భంగంబునకై తనసోదరుండగు కృష్ణునింగని యోకృష్ణా నియ్యది మంచి చెడుగనియోచించక భీష్మకరాజ తనయుండగు నీరుక్మి నీలాగునంబాధించి తలయును మూతియుంగొరుగుటకుం దగవగునే * మఱియునీలాగునతలయునుమూతియుంగొరుగుటయందునుం

తలం దెగవేయుటకంటెనుం మహాతుచ్ఛతరం బగుంగాన మీరలు సాక్షాత్ భగవతుండవయ్యును బంధువునీలాగున నవమానంబు జేయందగవేయని మరియునిట్లనియె॥ *

-:౦:-

క॥ కొందరు రిపులనియలుగవు కొందరు హితులనుచు మేలుకూర్పవనిజ మీ। వందరియందును సముడవు పొందుగ నేలట్యా విషమబుద్ధి ననంతా॥ *

—:౦:—

వ॥ ఓకృష్ణా కొందరు శత్రువులని కోపము గాయకనున్న మఱికొందరు స్నేహితులని మేలొనర్పకనున్న అందరియందును సమానుడవై యుండు నట్టిమీకీ రుక్మిం గోపించుట కారణంబేమని యనేక విధంబులం బలికి తదనంతరమున॥ *

—:౦:—

సహోదరభంగంబునకై దుఃఖించుచున్న రుక్మిణీదేవింగని బలరాముం డూరార్చుట.

తోహరా॥ అన్నగురుక్మణుయవమతికోర్చక-యడలు రుక్మిణికిననియెన్।
యెన్నగానుమున్ చేసుకున్నమీ-యన్నపూజఫలమనియెన్॥ మం॥ ౭౨

సారసాక్షుడగు వేంకటవిఠలుని-సన్నిధిన వమతిపడగాన్।
చేర్చివారిసెయాశారద పెనిమిటి-చెలియవగవవలదింకన్॥ మం॥ ౭౩

పూర్వకర్మఫలమనుభవింపకను-బ్రహ్మారుద్రులకునైనన్।
నీరజాక్షితప్పింపగవశమె - నీధరలోనెందైనన్॥ మం॥ ౭౪

అయినసిధ్భువినిదండించియుమరి ఆదరించువాగళ్లరే।
నెయ్యముమీరగనెంచగనతనికి-నేటికికర్మిడేరే॥ మం॥ ౭౫

బ్రహ్మచేతకల్పితమైయుండును - ప్రబలంబగు రోషమునన్।
నిర్మలమునుచారనీక సహోదరి-నైననువధియింపగనున్॥ మం॥ ౭౬

సారసాక్షినిటులుండగనీకును-సారెకుశోకమేలేలా।
పరపురుషడగు శ్రీహరియితడగు-భావింపుముమదిచాలా॥మం॥ 22

వ॥ అనిమరియునిట్లనియె॥

కీర్తనం—హిందుస్తానికమాస్ రాగం - ఆదితాళం.

పల్లవి.

మేలగునాచెలి మేదినివగచుట
బాలరోనీసరి బాలికలకునిటు॥ మేల

అనుపల్లవి.

చాలుచాలువై వేలగునీపతి
బాలకృష్ణుడే ప్రబలెను శ్రీహరి
వాలాయముగను వనజనేత్రివిను
జాలముమానుక సన్నుతిసేయుము॥ మేల॥ ౧

చరణములు.

శ్రీసాక్షాత్హరి జేసినదెల్లను
నీసహోదరుని దోషములరిగెను
శ్రీశుడనగనతని చెలువుగనెన్నుము
లేశమయినమది క్లేశమునొంచకు॥ మేల॥ ౨

యెంతటివారికి యిందుముఖిరో-నీ
కంతుజనకుడే కాంతుడగుటకును
సంతసమగునిది సామజయానరో
చింతలమానుము శ్రీలలనామణి॥ మేల॥ 3

ధరనువెలయు శ్రీ కరమద్దులేట్పురి
హరియుగుభక్తిని స్మరియింపుము-మరి

సరసిజభవముఖ సన్నుతాంగుడౌ
కరివరదుడునిను కరుణనుబ్రోచును॥ పే॥౮

వ॥ మరియును॥

—:o:—

క॥ అజ్ఞానజమగుశోకము । విజ్ఞానవిలోకనమునవిడువుమునీకుం । బ్రజ్ఞావతికిందగునే । అజ్ఞానులభంగివగువనంభోజముఖీ॥ ... ... *

—:o:—

వ॥ అజ్ఞానముతోసమంధించిన శోకాన్ని విజ్ఞానంబనెడు జ్ఞానాన్నవలంబించి విడిచిపెట్టుము అజ్ఞానులవలె దుఖించుటకుందెలివిమంతురాలవైన ఆదిలక్ష్మియగునీకుందగునేయని యిట్లుబలభద్రునిచేదెలుపంబడి రుక్మిణీదేవి దుఖంబుమానియుండేనట రుక్మియనువాడు ప్రాణావశిష్టుండై విడువంబడి తనవిరూపభావంబునకునెరియుచు హరింగెల్చికాని కుండినపురంబుచొరనని ప్రతిజ్ఞ జేసి తత్సమీపంబుననుండె నివ్విధంబున॥ *

—:o:—

క॥ రాజీవలోచనుడుహరి రాజసమూహములగెల్చి రాజసమొప్పన్। రాజితయగుతనపురికిని రాజాననదెచ్చె బంధురాజినుతింపన్॥ ... *

వ॥ అయ్యవసరంబున॥

—:o:—

—(శ్రీకృష్ణుని వివాహంబునకై ద్వారకానగరంబునందలంకరించుట.)—

కీర్తనము - కల్యాణిరాగము - ఆదితాళం

పల్లవి.

శృంగారముజేసిరి ద్వారకపురము॥శృంగారము.

అనుపల్లవి.

శృంగారముగాను సుదతులందరుగూడి
బంగారుమయముగ పంకజాక్షునిపురము॥ శృంగా॥

చరణములు.

మాణిక్యతోరములను-పురవీధుల-ప్రాణజాపుదురనగను
ఆణిముత్యములను అందందు జేర్చియు
చానలద్భుతముగ సరగునగట్టియు॥ శృంగార॥ ౧॥

చొక్కపుమాముత్యములను-ముగ్గులదీర్చి-మక్కువమీరగను
గ్రక్కునపన్నీరు గంధముత్తరులను
చక్కగగోడల సరవిజేటగమీర॥ శృంగా॥ ౨

హెచ్చైనగోపురముల-దేవాలయ-రచ్చలుగల స్థలముల
రత్నకుందువెలయు రమ్యపుతేరులను
మెచ్చునటులబహు సచ్చరితంబుగ॥ శృంగా॥ 3

మరియుస్త్రీపురుషులకట- ఆనంద-భరితమనసులగుట
సరిగెవస్త్రములను సకలభూషణముల
పరిపరివిధముల పరిమళాదులనెల్ల॥ శృంగా॥ ౪

సలవపందిళ్లాదిగా-వేయించిరి-పలుతెరగులనుబాగా
యిలనుమద్దులేదు వెలయుగోపాలునకు
సలలితముగపెండ్లి జరుగుననుచుమిగుల॥ శృంగా॥ ౫

—:o:—

వ॥ ఇట్లనేకవిధంబుల నయ్యాదవేంద్రుని నగరంబు శోభాయమానంబై తెప్పె నయ్యావసరంబున॥

——() శ్రీకృష్ణుండు రుక్మిణీదేవినిం బెండ్లియాడుట. ()——

—:o:—

మ॥ ధృవకీర్తిక్ హరిపెండ్లియాడెనిజచేతోహారిణిక్ మానవైభవగాంభీర్య విహారిణిక్ నిఖిలసంపత్కారిణిక్ సాధుబాంధవసత్కారిణి బుణ్యచారిణిమహాదారిద్ర్యసంహారిణిక్ సువిభూషాంబరధారిణిక్ గుణవతీచూడామణిక్ రుక్మిణిక్॥ *

ఇది కవి పెదతంబ్రిచే జేయబడిన పెండ్లిపాట.

కీర్తనము—ముఖారిరాగము ఆదితాళము.

పల్లవి.

ఆనందమానందమాయనే - మన - కృష్ణుండు పెండ్లి కొడుకాయనే
మన - రుక్మిణీ - పెండ్లికూతూరాయనే-   నేడు

అనుపల్లవి.

ఆనందసుతుని పెండ్లి - సానందముగవినుడి॥   ఆనంద॥

చరణములు.

రాజీవలోచనుడు వేగను - సకల - రాజసమూహముల గెల్చెను
భీష్మ - రాజాకుమార్తెను దెచ్చెను - యెంతో - రాజసమొప్పబంధు
రాజీనుతింపగా॥   ఆనంద॥౧

పురముశృంగారము-శాయను-స్వామీపరివారములనపుడుబంపెను
వారు - వరుసతోయిండ్లవాకిళ్లను   శుభ
కరమొప్ప వేడుకలు - స్థిరముగ జేసిరపుడు॥   ఆనంద॥౨

చెప్పనన్ని దేశములవారును-శ్రీ-యదుపతి పెండ్లివార్త వినియును
బాల - గోపైనకానుకలు గొనుచును మిగుల
ఒప్పైన ద్వారవతికి అప్పుడె వచ్చినారు॥ ఆనంద॥౩

అండజగమనుని చూడను - సకల - మండలాధిపులెల్ల వేడ్కను
వే - దండహయరథములతో రాగను వారికి
దండిగవిడుదుల - నా ఖండలానుతుడు జూపె॥ ఆనం॥౪

సుందరాంగులు పాటలు పాడగ-బ్రహ్మానందముతో నప్సరులాడగ
దేవ - బృందములు పువ్వులు గురియగ మన
కందర్పజనకుడైన యిందిరేశుని పెండ్లి॥ ఆనంద॥౫

శృంగారవతియైన రుక్మిణి - పు - ణ్యాంగనమణులు గొలువగను
మణి - తన చెంగటనున్న సంపత్కారిణి మెడను
మంగళసూత్రము పొంగుచు గట్టెను కృష్ణుడు॥ ఆనంద॥౬

తీరైన ముత్యములు చేపట్టిరి-యిరువురు- ఖ్యాతిగ తలంబ్రాలు బోసిరి
సతి - పతులేకముగ గూర్చుండిరి కృష్ణుడు
ప్రీతిమీరగను ఆ నాతి చేపట్టినాడు॥ ఆనంద॥౭

ధరలోన మద్దులేటి - పురమున శ్రీహరి- అరమర లేకను వెలసినా
డనుచు- స్థిరముగ తన్ను మదిలో నమ్మిన భక్తుల
కరుణించి బ్రోచినట్టి పరమపురుషుని పెండ్లి॥ ఆనంద॥౮

—:o:-

వ॥ ఇవ్విధంబున శ్రీకృష్ణుండ పరిమితోత్సాహంబున భీష్మకరాజ పుత్రిక.
యా రుక్మిణీదేవిని వివాహంబు జేసికొనియె నయ్యవసరంబ॥ *

క॥ హరిపెండ్లికి గైకేయక కురుసృంజయయదువిదర్భకుంతి నరేంద్రు
ల్ । పరమానందము బొందిరి ధరణీశులలోన గాఢ తాత్పర్యములన్॥

.:o:-

గీ॥ అనఘయాదిలక్ష్మియైనరుక్మిణితోడ గ్రీడసలుపుచున్నకృష్ణుజూచి। ప ట్టణంబులోనిప్రజలుల్లసిల్లిరి ప్రీతులగుచుము క్తభీతులగుచు॥ ... *

వ॥ అనిచెప్పి మరియునిట్లనియె॥ *

తోహరా॥ యీచరిత్రమును ధరనెవరేనియు-వినినపఠించినమిగులా।
వాసిగగలుగుయిహపరసుఖంబులును-శ్రీశునికరుణన్నపాలా॥ మం॥
మంగళమగుశ్రీ రుక్మిణీపరిణయ-మనునీచరితముభువిలోన్।
పొంగుచువినువారికినెల్లప్పుడు-పొలుపగుశ్రీహరిపురిలోన్॥

—:o:—

వ॥ అనియిట్లుపరీక్షిన్నరేంద్రునకు యిప్పుణ్యచారిత్రంబగు శ్రీరుక్మిణీక ల్యాణమును శుకయోగీంద్రుండు వినుపించెంగాన యిట్టిభగవత్కథ నెవ్వ రేనియు శ్రద్ధాభక్తితోడ వినినంబఠించినను నొరులకు వినుపించినను నీయి హమందు పుత్రులంబడసి యనేక సౌఖ్యంబులంబొంది యావలనాపరీక్షి న్నరేంద్రుని పగిదియె మోక్షాన కర్హులగుదురని తాత్పర్యము॥ *

శ్రీరుక్మిణీసమేత గోపాలకృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః.

మంగళము యమన్ రాగము - త్రిపుటతాళము.

పల్లవి.

వెంకటేశమంగళం　　విజయఘోషమంగళం॥　　వెం॥

అనుపల్లవి.

పంకజభవనుతమురహరి　　పరమపురుషభక్తపోష
శంకరహిత సరసిజాక్ష　　సామజవరదాశ్రీహరి॥　　వెంక॥

చరణములు.

నారదపూజితరఘువర　　నారాయణయఖిలేశ్వర
సారదయాకరభవహర　　సనకసమునివరపాలన॥　　వెం॥౧